

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος Ἐνάτος

Συνδρομὴ ἑτησίαι: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 10, ἐντὴ ἀλλοδαπῇ φρ. 20.—Διευθυνταὶ ἀρροῦνται ἀπὸ
1 Ἰανουαρίου ἐκαστοῦ ἔτους καὶ εἰνὶ ἑτήσιναι.—Γραφεῖον τῆς Διευθύνσεως: Ὁδὸς Σταδίου, 6. 10 Φεβρουαρίου 1880

Πανομοιότυπον τῆς ὑπογραφῆς τοῦ
ΟΔΥΣΣΕΩΣ ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΥ

Οδυσσεύς
Ανδρούτσος

ΣΥΜΒΑΝ ΑΝΕΚΔΟΤΟΝ

Εἰς τὴν Ὀδυσσειαν τοῦ Ὀδυσσεύς Ἀνδρούτσου παρενέει ποτε ἐπεισοδίον τι ὄντως παράδοξον καὶ δυσεξήγητον. Οὐδεμία τῶν βιογραφιῶν τοῦ στρατηγοῦ ἀναφέρει αὐτὸ καὶ ὅμως ὁ ἀγγλικὸς τύπος τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ἐπιληφθεὶς τοῦ διατρέξαντος, ἐξέστηκεν εἰς παντοίας εἰκασίας καὶ ἐναντιολογίας. Πληθὺν εἰς τὸ αὐτρωτότερον τὸ ὑπερφιλότημον τοῦ βρετανικοῦ χαρακτῆρος, ἐπεχείρησε τότε νὰ παραστήσῃ τὴν καταμήνουσιν τοῦ Ἑλλήνου ὑπάρχοντος ὡς τι πλάσμα γράκι κ ἢ σ πανουργίας, ἐπινοηθὲν ἀπλῶς καὶ μόνον ἐπὶ σκοπῇ τοῦ ἐξεγείραι κατὰ τῆς δυσμεναιούσης ἀγγλικῆς κυβερνήσεως τὴν ἀγανάκτησιν τοῦ κοινοῦ. Ἄλλ' ἢ ἀφελῆς καὶ λεπτομερῆς ἐκθεσις τοῦ περιστατικοῦ, ὅσα σὺν τῇ ἰδιοχείρῳ ὑπογραφῇ αὐτοῦ τοῦ Ὀδυσσεύς διεπέμψθη πρὸς τὸν Ἄγγλον ναύαρχον, ἀπαλλάττει μὲν πάσης προσωπικῆς εὐθύνης τὸν Σοφιανόπουλον, γραμματεῖα τοῦ στρατηγοῦ, κατηγορηθέντα ἐπὶ ἀθαδεῖα καὶ δαλιότητι, ἐν δὲ ἀποχρώντως δὲν ἀποδεικνύη τὸ προδοτικὸν τοῦ Ἄγγλου τόλμημα, τοῦλάχιστον ἐφαλεῖται τὰς κακοβούλους παρεξηγήσεις, δι' ἃν ἐπειράθησαν τὰ φιλότουρκα ὄργανα νὰ προσκαυρώσωσι τοὺς ὑπὲρ ἐλευθερίας ἀγῶνάς μας. Ἄλλως τε εἰς τὸ μονόχροτον ἀγγλικὸν πλοῦτον δὲν ἐπεβιβάσθη μόνος καὶ ἀσυνόδευτος ὁ γενναῖος στρατηγός· συνεπορεύθησαν μετ' αὐτοῦ ὑπαπιστῆται καὶ σύντροφοι, μάρτυρες αὐτόπται καὶ οὗτοι συντυχόντες τῆς διαδραματισθείσης πράξεως. Συχνάκις δὲ ὁ Ὀδυσσεύς, καθ' οὗς ἐπέζησεν ὀλίγους μῆνας, ἐν τῷ ἀναπολήσει τὸν κίνδυνον εἰς ὃν περιέπεσαν ἀπροσδοκῆτως τὴν 1 Μαρτίου 1824, συχνάκις ἀπεφάνθη ὅτι χωρὶς τῆς ἐτοιμότητος καὶ ἀκμότητος του (πολυθρύλητος ἦτο ἡ ταχυποδία του) ἤθελε καὶ αὐτὸς λάβει εἰς Κωνσταντινούπολιν τὸν αὐτὸν θάνατον τοῦ πατρὸς του.

Ἄντι ἱστορικῆς ἀφηγήσεως, ὁ ἀναγνώστης θέλει βεβαίως προτιμῆσαι νὰ ἀρυσθῇ τὰς περιπετείας τοῦ συμβεβηκότος εἰς αὐτὴν τὴν σχετικὴν ἀλληλογραφίαν, αἱ ἐπίσημοι καὶ ἰδιόγραφοι ἀποδείξεις τῆς ὑποίας σφύονται εἰς τὸ ἀνὰ χειρὸς ἀκέραιον χαρτοφυλάκιον τοῦ στρατηγοῦ. Αἱ ἐπόμεναι δύο ἐπιστολαὶ, ἃν ἡ μὲν ἐλληνικὴ, ἡ δὲ γαλλικὴ, ἂν καὶ μὴδὲως διαπρέπουσαι ἐπὶ ὀρθοεπιείᾳ, οὐχ ἤττον δύνανται ποτε νὰ χρησιμεύσωσιν εἰς τὴν ἐξέλεγχιν τοῦ γεγονότος.

Ἐν Λεωφόρῳ, Ἰανουάριος τοῦ 1880. *Ζ

Ἀθήναι: 4 Μαρτίου 1824 E. N.

Κύριε Ἀρχιναύαρχε

Μὲ λύπην μου σᾶς παρρησιάζω τὰ παράπονά μου περὶ τοῦ φερέσματος ἐνός σας ἀξιωματικοῦ, καὶ ἐλπίζω ἀναμφιβόλως νὰ ἐλυθῶ εἰς τοῦτο τὴν προσοχὴν σας, δικαίως παρ' αὐτοῦ παρωργισμένην. Πληροφορημένος τοὺς σκοποὺς τῆς Ἀγγλικῆς Διοικήσεως νὰ φυλάττῃ μίαν στενὴν οὐδετερότητα εἰς τὸν μεταξὺ ἡμῶν καὶ τοῦ τούρκου πόλεμον, μὲ φαίνεται ὅτι ἀποβάλλετε δημοσίως κάθε φέρισμον τῶν ἀξιωματικῶν τὸ ὅποιον ἀποβλέπει νὰ ὀλιγοστεύσῃ τὴν ἐμπιστοσύνην, ἣτις πρέπει νὰ εὑρίσκεται μεταξὺ εἰς τοὺς Ἄγγλους καὶ Ἑλλήνας—Τὴν 28 φεβρουαρίου ἔφθασεν εἰς τὸν λιμένα Δράκων ἡ Κορβέττα τῆς αὐτοῦ Βρεττανικῆς Μεγαλειότητος Μεγ. Γλίνθ. Τὴν ἄλλην ἡμέραν ὁ Καπιτάνος μὲ πολλοὺς ἀξιωματικούς του ἦλθεν εἰς τὴν πόλιν νὰ παρατηρήσῃ τὰς ἀρχαιότητας. Τοὺς ὑπεδέχθη μὲ τὸ χρεοστούμενον εἰς τὸν βαθμὸν τοὺς σέβας καὶ τοὺς εὐκόλυνα κάθε πρᾶγμα διὰ νὰ παρατηρήσουν. Ὁ καπιτάνος μὲ προσκαλεῖ νὰ ἔλθω εἰς τὸ πλοῖόν του τὴν ἐρχομένην ἡμέραν, καὶ πλήρης ἀπὸ σέβας, καὶ ἔχοντας πίστιν εἰς τὴν τιμὴν τοῦ Ἀγγλικοῦ ἔθνους ἦλθον εἰς τὸ κάλεσμα. Ἄλλ' αἰφνιδίως βλέπομεν ὅτι τὸ πλοῖον κάμνει πανία, καὶ ἡμεῖς ἀνεχωρούσαμεν, χωρὶς νὰ θέλωμεν, ἀπὸ τὸν λιμένα. Ἐκθαμβος διὰ τὸ ἀνέλπιστον τοῦτο συμβεβηκός, οἱ Στρατιῶται μου, οἵτινες μ' ἐσυντρόφεον, μὲ δικαίον λόγον παραχθέντες δι' αὐτὸ τὸ κάμωμα, ἐτοιμάζοντο νὰ μὲ ὑπερασπισθοῦν, καὶ ὀλίγον ἔλειψε νὰ ἀκολουθήσουν φόνου. Ἴσως, ἂν εἰς αὐτὴν τὴν στιγμήν ἐγὼ δὲν ἐπῆδον εἰς μίαν βάρκαν ταχύτητα, εὐρεθείσαν εἰς τὰ πλευρὰ τῆς Κορβέττας, ἴσως, λέγω, αὐτὴ ἡ σκηνὴ δὲν ἐτελείονε χωρὶς χύσιν αἵματος. Ὅσον ἐρευνῶ αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν, πόσον περισσοτέρως ἀπορίας εὐρίσκω, καὶ δὲν ἤξεύρω τί λογῆς νὰ ἐξηγήσω τὸ φέρισμον τοῦ Καπιτάνου: διότι ἂν ὁ σκοπὸς του ἦτον ἀθῶος, πῶς νὰ μὴ μὲ εἰδοποιήσῃ πριχοῦ νὰ σηκώσῃ πανία; διατί νὰ μὴ μὲ εὐγάλη ἔξω εὐθὺς ὅπου ἔδειξα κλίσιν καὶ τοῦ εἶπα ὅτι θέλω νὰ εὐγῶ ἔξω ἀπὸ τὸ καράβι του; Δὲν εἶνε τὸ ἴδιον ὡς νὰ τὸν εἶχον κ' ἐγὼ κλείσει τὸν καπιτάνον εἰς τὸ φρούριον τῶν Ἀθηνῶν, ὅταν ἦλθεν ἐκεῖ νὰ παρατηρήσῃ, καὶ εἰς τοιαύτην περιστάσιν δὲν

ἠθέλατε σῆς μ' ἐρωτήσει τὸν λόγον τοιαύτης ὑβρεως; Ἀναμφιβόλως.

Πρέπει νὰ σᾶς εἰδοποιήσω κύριε Ἀρχιναύαρχε, ὅτι ἡ διοίκησις τοῦ Σουλτάνου ἐδιώρισε βραβεῖον εἰς ὅποιον ὑπάγει τὴν κεφαλὴν μου, ὁμοίως καὶ πολλῶν ἄλλων ὑπάρχοντων ἑλλήνων: καὶ ὅτι τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος καράβιον, ἐπιστρέφοντας ἀπὸ Σμύρνην ἦτον διωρισμένον νὰ μ' ἀρπάξῃ μ' ὅλους μου τοὺς ὀπαδοὺς. Ἡ φήμη ἦν χαίρουσιν οἱ ἀξιωματικοὶ Ἀγγλοὶ εἰς τὰς πράξεις των ὅτι ἐνεργοῦν φρονίμως καὶ σταθερῶς μὲ κάμνει νὰ πιστεύσω ὅτι πάντοτε εἰς τὰ κινήματά τους ἐδραγοῦνται ἀπὸ ἓνα τέλος καὶ σκοπὸν καλὸν διὰ λόγου των. Καὶ ποῖος ἄλλος ἦτον ὁ σκοπὸς τους εἰς ταύτην τὴν περίστασιν, παρὰ νὰ μ' ἀρπάξουν; Εἰς τὸν τρόπον ὥστε δύο πράγματα εἴμεθα βιασμένοι νὰ συμπεράνωμεν· ἢ ὅτι ὁ Καπιτάνος εἶναι ἀνάξιος νὰ κατέχηται αὐτὰς ὑψηλὰς ἀξίας καὶ νὰ διοικῇ ἐν πολεμικὸν πλοῖον· ἢ ὅτι οἱ σκοποὶ του ἀπέβλεπον εἰς τὸ νὰ μ' ἀρπάξῃ. Καὶ εἰς τὴν μίαν καὶ εἰς τὴν ἄλλην περίστασιν εἴμεθα βιασμένοι νὰ στοχαζόμεθα τοῦτον τὸν Καπιτάνον μὲ ὀλιγωτέραν ὑπόληψιν παρ' ὅτι ἐσυνηθίζαμεν ἀφθάνως νὰ προσφέρωμεν εἰς τοὺς ἀξιωματικούς ἐνός τοιούτου ἔθνους. Ἀλλ' ἐπειδὴ φοβοῦμαι κύριε Ἀρχιναύαρχε, ὅτι αὐτὴ ἡ ὑπόθεσις θέλει ἐκδοθῆ διὰ τοῦ τύπου (καὶ ἴσως ἀλλοιωμένη μὲ ὑπερβολὰς) εἰς τὰς ἐφημερίδας τῶν εὐρωπαϊῶν, μὲ φαίνεται ὅτι εἶναι ἀνάγκη νὰ σᾶς δώσω αἰτίαν νὰ κηρύξετε ὀφειζομένους εἰς ὅλον τὸν κόσμον ὅτι αὐτὸ τὸ κάμωμα τοῦ καπιτάνου ἔγινεν χωρὶς τὴν ἀδειάν σας, καὶ ἀκόμη ὅτι τὸ μισεῖτε καὶ τὸ ἀποδοκιμάζετε. Ἐγὼ τὴν τιμὴν νὰ εἶμαι κύριε Ἀρχιναύαρχε μὲ τὴν πλέον μεγάλην ὑπόληψιν διὰ τὸ ὑποκειμένον σας

Ταπεινόςτατος δοῦλος

[Ἰδιόγρ. ὑπογρ.] ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

L'original

Athènes 3me Mars 1824 N. S.

Monsieur, je viens de voir M. Sophianopolo qui a demandé de moi un écrit de ce qui s'est passé hier abord la Corvette Anglaise; quant à moi je ne vois pas l'objet de cette demande, car vous étiez présent aussi bien que moi, et je n'ai rien à vous dire sur ce sujet que de ce que vous avez vu de vos propres yeux. Cependant je remarque à travers la conduite de M. Sophianopolo des soupçons que j'avais tramé, ou au moins que j'avais eu connaissance d'un complot pour vous emporter. Ici il ne s'agit que de soupçons, parceque, les preuves faisant défaut à vous-même aussi bien qu'à moi, l'affaire reste seulement sur les probabilités et sur les garanties d'une conduite passée. — Est-ce que depuis deux ans que je suis en Grèce j'ai fait une

seule action qui mérite autre chose que l'estime et la confiance des grecs? Ce n'est pas ainsi sur un simple soupçon qu'une nation doit effacer deux ans de service gratuit. Quant aux probabilités, croyez-vous que j'aurais été aussi insensé de retourner à Athènes si j'avais eu de pareilles intentions? Assurément j'aurais parti sur le bâtiment. — Par ce bâtiment j'ai envoyé deux lettres une à Tombasi à Idra, et une à M. Nicolo Kalergi pour m'envoyer ici de l'argent. Vous pouvez vous informer si cela est vrai; et assurément je n'aurais pas fait telle démarche si je m'étais proposé de vous enlever. Aussi ai-je envoyé une lettre à M. Blacquiere, l'auteur du rapport sur la Grèce, dans la quelle je lui offre la somme de mille livres sterling de ma poche pour l'exécution d'un plan que je n'ai jamais cessé de proposer aux Grecs depuis que je suis dans le pays. Si je peux réussir à faire l'armement en question je ne doute pas de rendre plus de service à la cause grecque que n'a jamais été rendu déjà. — Quant aux intentions du capitaine de la corvette, je suis convaincu que vos soupçons sont entièrement dépourvus de fondement, et qu'il répondrait de sa tête au gouvernement Anglais pour une semblable action. Aussi suis-je également sensible de l'impossibilité de vous persuader que ses intentions étaient innocentes; parceque vous ne connaissez pas la marine anglaise comme moi, et peu importe ce que vous croyez à cet égard, mon intention n'étant pas de me faire l'apologiste de la conduite du capitaine. Je suis plus courroucé contre lui que vous ne pouvez être, car il compromettait et ma réputation et ma sûreté même par sa conduite insensée. . . . Mais en Angleterre, comme partout ailleurs, il y a des gens de grande famille, dont le pouvoir les place en quelque sorte au dessus des loix, et le capitaine en question en est un.

Or, en envisageant la conduite de cet officier, comme je la fais, c'est-à-dire comme une bêtise causée par l'ivrognerie, je suis loin de vous conseiller de passer le fait sous silence. Il a compromis et votre dignité et la mienne. Je vous conseille donc de faire une réclamation officielle auprès du Commandant de la station. Je vous envoie ci-jointe une lettre conçue dans les termes que je crois qu'on devrait employer. S'il vous semble bon de l'adopter, je me chargerais de la faire imprimer dans les journaux anglais accompagnée d'un rapport sur cet événement. J'ai l'honneur d'être avec considération

[Ἰδιόγρ. ὑπογρ.] FRANK HASTINGS.

4me Mars—P.S. La frégate l'Euryalus est

actuellement à Smyrne. Le capt. du brig me dit qu'elle doit venir ici. Elle doit se rendre aussi dans un mois à l'île de Casso, de sorte qu'on peut envoyer une copie à Smyrne, une à Casso, et garder une autre ici pour le Commandant en cas qu'il arrive. Je conseillerais aussi de faire un rapport officiel au gouvernement grec, afin qu'il puisse faire des réclamations de son côté. — Je serais bien aise de savoir si M. Sophianopolo a réellement été chargé par vous dans cette affaire, car je viens d'entendre quelque chose qui me fait croire que sa conduite a été dictée seulement par sa propre impertinence et duplicité.

Πρὸς τὸν γενεότατον Στρατιγὸν καπ. Οδυσσεῶν εἰς Αθήνας.

KINEZOY ΠΑΘΗΜΑΤΑ EN KINAI
Μυθιστορία Ἰουλίου Βέρν. Μιτάρρ. Ἀγγέλου Βλάχου
Συντάξις ἰδίᾳ σελ. 65.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΗ'.

Ἄ Ο Κραίγ καὶ ὁ Φράυ ἐπισκέπτονται ἐκ περιεργίας τὸ κύτος τοῦ Σάμ-Γέπ.
— Ποῦ εἴμεθα, πλοίαρχε Γίν; ἠρώτησεν ὁ Κιν-Φὸ ἀφοῦ παρήλθεν ὁ κίνδυνος.
— Δὲν ἤξεύρω σωστά, ἀπήντησεν ὁ πλοίαρχος, οὐτινος εἶχε πάλιν φαίδρυνθῆ τὸ πρόσωπον.
— Εἰς τὸν κόλπον τοῦ Πέ-Τσέ-Αί;
— Ἴσως.
— Ἡ εἰς τὸν κόλπον τοῦ Λεάο-Τόγγ;
— Πιθανόν.
— Ποῦ θὰ προσορμισθῶμεν;
— Ὅπου μᾶς πᾶγῃ ὁ ἀνεμος.
— Καὶ πότε;
— Εὐθὺς κ' ἐγώ!
— Ὁ ἀληθὴς Κινέζος ἤξεύρει πάντοτε, κύριε πλοίαρχε, ἀπήντησε δυσθύμως ὁ Κιν-Φὸ.
— Εἰς τὴν ξηρὰν μάλιστα, ἀπήντησεν ὁ πλοίαρχος Γίν, ἀλλ' ὄχι καὶ εἰς τὴν θάλασσαν. Καὶ τὸ στόμα του διεστάλη γελῶν μὲχρι τῶν ὠτων του.
— Δὲν εἶνε πρᾶγμα νὰ γελᾷς! παρετήρησεν ὁ Κιν-Φὸ.
— Οὐδὲ νὰ κλαίω· ἀπεκρίθη ὁ πλοίαρχος. Τὸ βέβαιον εἶνε ὅτι, καίτοι οὐδεὶς ὑπῆρχε κίνδυνος, ἀδύνατον ἦτο εἰς τὸν πλοίαρχον τοῦ Σάμ-Γέπ νὰ ὀρίσῃ τὴν θέσιν του, ἀφοῦ δὲν εἶχε πιξίδα. Ἐπειδὴ ὅμως, ὅπως δὴποτε, ἡ ξηρὰ θὰ εὐρίσκετο πρὸς τὸ βορειοδυτικὸν τοῦ ὀρίζοντος, καὶ ζήτημα μόνον ἦτο ἡ ἀπ' αὐτῆς ἀπόστασις, ὁ πλοίαρχος Γίν δὲν ἠθέλε βεβαίως διατάσει ν' ἀναπετάσῃ τὰ ἱστία του πάντα καὶ νὰ λάβῃ ἐκεῖνην τὴν διεύθυνσιν, ἂν ἦτο τοῦτο δυνατόν.
Ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα ἦτο ἀδύνατον, διότι τὸν τυφῶνα εἶχε διαδεχθῆ ἐντελής γαλήνη, καὶ αὐθαγία πνοὴ ἀνέμου ἐξουτυρίδου τὴν θάλασσαν.

— Ὁραῖα! διελογίσθη ὁ Κιν-Φὸ, μετὰ τὴν τρικυμίαν, ἥτις μᾶς παρέσυρεν εἰς τὸ ἀνοικτὸν πέλαγος, ἦλθε τώρα ἡ γαλήνη, ἥτις μᾶς ἐμποδίζει νὰ πλησιάσωμεν εἰς τὴν ξηρὰν.

Ἀποτεινόμενος δὲ εἰς τὸν πλοίαρχον,

— Πόσον ἠμπορεῖ νὰ διαρκέσῃ αὐτὴ ἡ γαλήνη; ἠρώτησε.

— Εἰς αὐτὴν τὴν ἐποχὴν, κύριε; ἀπήντησεν ὁ πλοίαρχος. Ποῖος ἤξεύρει;

— Ὁρας ἢ ἡμέρας;

— Ἡμέρας ἢ ἐβδομάδας! ἀπήντησεν ὁ Γίν μετὰ μειδιάματος ἐγκαρτερήσεως, ὑπερ ὀλίγου δεῖν ἐρεῖν εἰς ἀπόγνωσιν τὸν ἐπιβάτην του.

— Ἐβδομάδας! ἀνέκραξεν ὁ Κιν-Φὸ. Καὶ νομίζεις ὅτι ἠμπορῶ ἐγὼ νὰ περιμένω ἐβδομάδας;

— Δὲν γίνεται ἄλλῶς, ἐκτὸς ἂν σύρωμεν ἡμεῖς μόνοι τὸ πλοῖον.

— Ὡς τὸν διάβολον καὶ τὸ πλοῖόν σου καὶ ὄσους περιέχει, πρῶτον ἐμεῖ, ὅστις εἶχα τὴν ἀνοησίαν νὰ ἐπιβιβάσθω εἰς αὐτό.

— Κύριε, ὑπέλαβεν ὁ πλοίαρχος Γίν, θέλετε νὰ σᾶς δώσω δύο καλὰς συμβουλὰς;

— Λέγε.

— Πρῶτον νὰ ὑπάγετε νὰ κοιμηθῆτε μὲ τὴν ἡσυχίαν σας, καθὼς θὰ κάμω κ' ἐγώ.

— Ἐπειτα; ἠρώτησεν ὁ Κιν-Φὸ, ἀγανακτῶν πλειότερον ἐκ τῆς γαλήνης τοῦ πλοίαρχου ἢ ἐκ τῆς γαλήνης τῆς θαλάσσης.

— Ἐπειτα νὰ μιμηθῆτε τοὺς ἐπιβάτας, τοὺς ὁποίους ἔχω εἰς τὸ ἀμπάρι. . . Αὐτοὶ ποτὲ δὲν παραπονοῦνται καὶ περνοῦν τὸν καιρὸν των μὲ μεγάλην ὑπομονήν.

Μετὰ τὴν φιλοσοφικὴν δὲ ταύτην παρατήρησιν, ἀξίαν καὶ αὐτοῦ τοῦ Βάγγ, ὁ πλοίαρχος μετέβη εἰς τὸν κοιτωνίσκον του, ἀφείξ δύο τρεῖς τοῦ πληρώματος ἐξηπλωμένους εἰς τὸ κατάστρωμα.

Ἐπὶ ἐν τέταρτον τῆς ὥρας ὁ Κιν-Φὸ περιεπάτησεν ἀπὸ τῆς πρόμωνος εἰς τὴν πρῶραν, σταυρῶν τοὺς βραχίονας καὶ παίζων ἐξ ἀνυπομονησίας τοὺς δακτύλους του. Εἶτα δὲ, ἀτενίζων ἐσχατον βλέμμα πρὸς τὴν ἀκίνητον ἐκείνην ἔκτασιν, ἥς ἡ βάρις κατεῖχε τὸ κέντρον, καὶ ὑψῶν τοὺς ὤμους, ἐπανῆλθεν εἰς τὸ μεσόστεγόν του, χωρὶς ἂν ν' ἀποτεινῇ τὸν λόγον πρὸς τοὺς Φράυ-Κραίγ.

Οἱ πράκτορες ἐν τούτοις ἦσαν ἐκεῖ, σθηρίζομενοι ἐπὶ τοῦ περιτοναίου, καὶ συνδιαλεγόμενοι πρὸς ἀλλήλους, κατὰ τὸ εἰθὸς, χωρὶς νὰ ὀμιλῶσιν. Εἶχον ἀκούσει τὰς ἐρωτήσεις τοῦ Κιν-Φὸ καὶ τὰς ἀποκρίσεις τοῦ πλοίαρχου, χωρὶς ὅμως καὶ νὰ μετᾶσχῃ τοῦ διαλόγου. Πρὸς τί, ἄλλως, ν' ἀνακιθῶσι, καὶ διατί, πρὸ πάντων, νὰ δυσαρεστηθῶσι κατὰ τῆς βραδύτητος ἐκείνης, ἥτις τοσαύτην προὔξενει ἀγανάκτησιν εἰς τὸν πελάτην των;

Ἡ τοῦ καιροῦ ἀπώλεια ἦτο δι' αὐτοὺς κέρ-

δος ασφαλείας. Ἀφοῦ δὲ ὁ Κιν-Φό ἦτο ἀσφαλῆς ἐπὶ τοῦ πλοίου, ὅπου ἡ χεὶρ τοῦ Λάο-Σέν βεβαίως δὲν τὸν ἐφθανε, τί ἄλλο περισσότερο ἠδύνατο νὰ ἐπιθυμῶσιν;

Ἄλλως δὲ προσήγγιζε καὶ ἡ ὥρα, καθ' ἣν ἔληγεν ἡ εὐθύνη των. Τεσσαράκοντα ἔτι ὥραι, καὶ ὀλοκλήρος ὁ στρατὸς τῶν Τάϊ-Πίγγ ἀνέπιπτετο κατὰ τοῦ πελάτου τῆς Ἐκατονοῦτιδος, οὐδὲ τρίχα των ἤθελον διακινδυνεύσει πρὸς σωτηρίαν του. Πρακτικοὶ ἄνθρωποι οἱ Ἀμερικανοί! Ἀφωσιωμένοι εἰς τὸν Κιν-Φό ἐφ' ὅσον ἤξιζε διακοσίας χιλιάδας ταλλήρων, ἀλλ' ἐντελῶς περὶ αὐτοῦ ἀδιάφοροι ὅτε δὲν θὰ ἤξιζε πλέον οὐδ' ἓν σαπέλον!

Διαλογισθέντες οὕτως ὁ Κραίγ καὶ ὁ Φράϋ ἐγευματίσαν μετὰ πολλῆς ὀρέξεως. Αἱ προμήθειαι των ἦσαν ἐξαιρετοί, ἔφαγον δὲ ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ τρυβλίου καὶ ὄψον τὴν αὐτὴν ποσότητα βλωμῶν, καὶ ἴσα ἀμφοτέροι τεμάχια κρύου ὀπτοῦ κρέατος. Ἐπιὸν ἴσον ἀριθμὸν ποτηρίων ἐξαιρέτου οἴνου τοῦ Χάο-Σίν, εἰς ὑγείαν τοῦ ἐντιμοτάτου Γουλιέλμου I. Βίδουφ, ἐκάπνισαν τὴν αὐτὴν ἡμιδωδεκάδα σιγάρων, καὶ κατέδειξαν ἔτι ἀπαξ, ὅτι δύνανται τινες νὰ ἦνε ἀδελφοὶ τοῦ Σιάμ, ἀν' ὅχι ἐκ γενετῆς, ἀλλὰ κατὰ τὰς ἔξεις κὰν καὶ τὰς ὀρέξεις.

Οἱ πτωχοὶ Ἀμερικανοί! Ἐνόμιζον ὅτι τὰ δεινὰ των εἶχον τελειώσει!

Ἡ ἡμέρα ἔληξε χωρὶς τινος ἐκτάκτου συμβεβηκότος. Ἡ αὐτὴ πάντοτε τῆς ἀτμοσφαιρας νηνεμία, ἡ αὐτὴ ἀκίνησις τῆς θαλάσσης, καὶ οὐδὲν σύμπτωμα προσεχούς ἀτμοσφαιρικῆς μεταβολῆς.

Τὴν τετάρτην ὥραν ὁ Σούν ἀνεφάνη εἰς τὸ κατάστρωμα, κονδυλῶν καὶ κλονούμενος ὡς μέθυσος, καὶ τοι οὐδέποτε ἐπὶ ζωῆς του εἶχε πρὶς ὀλιγώτερον ἢ τὰς ἡμέρας ἐκεῖνας.

Ἡ μορφή του, ἰσχυρὸς τὸ κατ' ἀρχάς, μετὰ τοῦτο δὲ κυανῆ καὶ κατόπιν πρασίνῃ, ἐλάμβανε νῦν βαθμηδὸν τὸ κίτρινον χροῖμα. Ἐμελλε δὲ βεβαίως, ὅτε ὁ Σούν θ' ἀπέθανεν εἰς τὴν ξηρὰν, νὰ γείνη, ὡς συνήθως, πορτοκαλλόχρους, καὶ νὰ βαφῆ κατόπιν πορφυρᾷ ὑπ' ὀργῆς, διατρέχουσα οὕτω πάντα ἀλληλοδιαδόχως τῆς ἰριδος τὰ χρώματα.

Ὁ Σούν ἐσύρθη κλονιζόμενος πρὸς τοὺς δύο πράκτορας, ἡμικλειστούς ἔχων τοὺς ὀφθαλμούς, καὶ μόλις τολμῶν νὰ ἐκτείνῃ τὸ βλέμμα πέραν τῶν ἀίωροθεσιῶν τοῦ Σάμ-Γέπ.

— Ἐφθάσαμεν; ἠρώτησεν.

— Ὁχι, ἀπήντησεν ὁ Φράϋ.

— Φθάνομεν;

— Ὁχι, ἀπεκρίθη ὁ Κραίγ.

— Αἰ, αἰ, γιὰ! ἐγρύλλισεν ὁ Σούν, καὶ ἀπληπισμένος, ἀδυνατῶν νὰ εἴπῃ τι ἄλλο, ἐξήπλωθη παρὰ τὸν μέγαν ἰστόν, ἀναταρασσόμενος ὑπὸ νεφρικῶν σπασμῶν, οἵτινες ἐλάινον τὸν κο-

λοβόν του πλόκαμον ὡς μικρὰν οὐρὰν κυναρίου.

Ἐν τούτοις κατὰ τὰς διαταγὰς τοῦ πλοιάρχου Γίν εἶχον ἀνοιχθῆ οἱ καθέκτου, ὅπως ἀερισθῆ τὸ κύτος, καὶ ἀπορροφηθῆ ἄλλως ὑπὸ τοῦ ἡλίου ἢ ὑγρασία, ἣν εἶχον εἰσαγάγει ἐντὸς αὐτοῦ τὰ κύματα, διαρκούντος τοῦ τυφῶνος.

Οἱ Κραίγ-Φράϋ, περιπατοῦντες ἐπὶ τοῦ καταστρώματος, εἶχον πολλάκις σταματήσει ἐνώπιον τοῦ μεγάλου καθέκτου. Ἐνοούμενοι δ' ἐκ περιεργείας εἰς ἐπίσκεψιν τοῦ ἐπιταφίου ἐκείνου σκάφους, κατέβησαν μετ' ὀλίγον εἰς αὐτὸ διὰ τοῦ ἐντόμου στυλίσκου, ὅστις ἀπετέλει τὴν μόνην εἰς αὐτὸ καταβάθραν.

Ὁ ἥλιος ἐφώτιζε τότε καθέτως τὸ βάθος τοῦ κύτους διὰ τοῦ μεγάλου καθέκτου, ἀλλὰ τὸ κατὰ τὴν πρῶραν καὶ τὴν πρόμαναν μέρος ἔμενεν ἐν σκότει βαθυτάτῳ. Οὐχ ἦττον οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ Φράϋ καὶ τοῦ Κραίγ ἐξωκλειώθησαν βαθμηδὸν πρὸς τὰ σκότη, καὶ κατώρθωσαν ἐντὸς ὀλίγου νὰ παρατηρήσωσι τὴν στοιβασίαν τοῦ ἀλλοκότου φορτίου τοῦ Σάμ-Γέπ.

Τὸ κύτος δὲν ἐχωρίζετο, ὡς τὰ τῶν πλείστων ἐμπορικῶν σκαφῶν, διὰ διαφραγμάτων, ἀλλ' ἦτο ἐλεύθερον ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον, καὶ προωρισμένον ὅλον ἀποκλειστικῶς εἰς τὸ φορτίον, καθότι τὰ μεσόστεγα τοῦ καταστρώματος ἐπήρουν εἰς οἰκισιν τοῦ πληρώματος.

Ἐκατέρωθεν τοῦ κύτους ἐκείνου, ὅπερ ἔλαμπεν ἐκ τῆς καθαριότητος ὡς προθάλαμος κενοταφίου, εἶχον στοιβασθῆ τὰ ἐβδομήκοντα πέντε φέρετρα, ἅτινα ἐστέλλοντο εἰς Φου-Νίγγ, προσδεδεμένα στερεῶς, ὥστε μῆτε νὰ μετατίθενται ἐκ τῶν κλονισμῶν τοῦ πλοίου μῆτε τὴν ἰσορροπίαν αὐτοῦ νὰ ταράττωσι.

Δίοδος ἐλευθερὰ μετὰξὺ τοῦ διπλοῦ τῶν φερέτρων στοιχοῦ ἐπέτρεπε τὴν ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον διάβασιν, ὁ δὲ Φράϋ καὶ ὁ Κραίγ, σιωπηλοὶ ὡσεὶ περιεπάτων ἐντὸς μαυσωλείου, ἐτράπησαν τὴν ὁδὸν ἐκείνην, θεωροῦντες μεθ' ἰκανῆς περιεργείας.

Παντοίων μορφῶν καὶ διαστάσεων νεκροφόρα κιβώτια ἦσαν ἐκατέρωθεν τεταγμένα, τὰ μὲν πλούσια, τὰ δὲ πενιχρά. Ἐκ τῶν μεταναστῶν ἐκείνων, οὗς ἡ ἀνάγκη τοῦ βίου εἶχε παρασύρει πέραν τοῦ Βίρηνικου, ἄλλοι μὲν, οἱ ὀλιγώτεροι δυστυχῶς! εἶχον πλουτήσει εἰς τὰ καλιφορνικὰ χρυσορυχεῖα, εἰς τὰ μεταλλεῖα τοῦ Κολοράδου καὶ τῆς Νεβάδας, ἄλλοι δὲ, πένητες ἀπελθόντες, πένητες ἐπανέκαμπτον! Πάντες ὁμῶς ἐπέστρεφον εἰς τὴν γενέτειραν γῆν, ἴσοι ἐνώπιον τοῦ θανάτου! Δέκα μόλις φέρετρα, κατασκευασμένα ἐκ πολυτίμου ξύλου, ἐλοσοῦντο διὰ πάσης τῆς ἀλλοκότου πολυτελείας τῆς κινεζικῆς τέχνης, τὰ δὲ λοιπὰ, ἐκ τεσσάρων σανίδων ἀποτελούμενα, ἦσαν χονδροειδῆ καὶ βεβαμμένα κίτρινα. Πενιχρὸν ὁμῶς ἢ πολυτελές, ἕκαστον φέρετρον

ἔφερε τὴν ἐπιγραφὴν του, καὶ οὐδεμία σύγχυσις ἦτο δυνατή.

— Ἐξαιρετὰ διατεθειμένα! εἶπεν ὁ Φράϋ.

— Ἐν τάξει! ὑπέλαβεν ὁ Κραίγ.

Φθάσαντες εἰς τὸ πρῶραϊον ἄκρον τοῦ κύτους, ὅπερ ἦτο καὶ τὸ σκοτεινότερον, ἐσταμάτησαν καὶ ἐθεώρουν τὴν δίοδον, εὐθείαν ὡς δειροστοιχίαν κοιμητηρίου. Ἡ τοιμάζοντο δὲ, τελειώσαντες τὴν ἐπιθεώρησιν των, νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τὸ κατάστρωμα, ὅτε θόρυβός τις ἀμυδρὸς προσεῖλκυσε τὴν προσοχὴν των.

— Κανεῖς ποντικός! εἶπεν ὁ Κραίγ.

— Κανεῖς ποντικός! ἀπήντησεν ὁ Φράϋ.

Ὁ θόρυβος ἐν τούτοις ἐξηκολούθει, ἤκούετο δὲ εἰς ὕψος ἀνθρώπου δεξιόθεν καὶ κατὰ τὴν ἀνωτέραν σειρὰν τῶν φερέτρων. Ἄν δὲν ἦτο κνησμὸς ὀδόντων, ἦτο βεβαίως κνησμὸς ὀνύχων.

— Φρ! Φρ! ἔφώνησαν συγχρόνως ὁ Κραίγ καὶ ὁ Φράϋ.

Ἄλλ' ὁ θόρυβος δὲν ἔπαυσε.

Οἱ δύο πράκτορες προσήγγισαν κραποῦντες τὴν ἀναπνοὴν των, ἐπέισθησαν δὲ ἀναμφιβόλως ὅτι ὁ θόρυβος ἐκεῖνος προήρχετο ἐνδοθεν τῶν φερέτρων.

— Μήπως ἐκλείσαν εἰς κανὲν ἀπ' αὐτὰ τὰ κουτιὰ κανένα Κινέζον ζωντανόν; εἶπεν ὁ Κραίγ.

— Ὁ ὅποιος ἐξυπᾶ τώρα μετὰ πέντε ἡμερῶν ὀδοιπορίαν; προσέθηκεν ὁ Φράϋ.

Οἱ δύο πράκτορες ἔθηκαν τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ ὑπόπτου φερέτρου, καὶ παρετήρησαν, ὅτι κίνησις τις ἐγένετο ἐντὸς αὐτοῦ.

— Διάβαλε! εἶπεν ὁ Κραίγ!

— Διάβαλε! εἶπεν ὁ Φράϋ.

Ἀμφοτέροι δὲ διανοήθησαν συγχρόνως ὅτι κινδυνὸς τις ἠπειλεῖ τὸν πελάτην των.

Πάραυτα δὲ, ἀποσύραντες βαθμηδὸν τὴν χεῖρα, ἠσθάνθησαν ὅτι τὸ κάλυμμα τοῦ φερέτρου ἀνηγειρέτο μετὰ τινος προσοχῆς.

Ὁ Κραίγ καὶ ὁ Φράϋ, ὡς ἄνθρωποι δυσπρόητοι, ἔμειναν ἀκίνητοῦντες· μὴ δυνάμενοι δὲ νὰ ἰδῶσιν ἐν τῇ βαθυτάτῃ ἐκείνῃ σκοτίᾳ, ἤκουσαν μετὰ τινος ἀγωνίας.

— Σὺ εἶσαι, Κούο; εἶπε φωνὴ τις πολλῶν ἐμφανίονσα περίσκεψιν. Συγχρόνως δὲ σχεδὸν ἠκούσθη ὁμοίᾳ ἐξ ἀριστερῶν φωνή, ἐξ ἄλλου ἡμιανοιχθέντος φερέτρου.

— Σὺ εἶσαι, Φά-Κίεν;

Ταχύτατα δὲ ἀντηλλάγησαν αἱ ἐπόμεναι φράσεις:

— Ἀπόψε λοιπόν;

— Ἀπόψε.

— Πρὶν ἀνατεῖλῃ ἡ σελήνη;

— Τὴν δευτέραν φυλακὴν.

— Καὶ οἱ σύντροφοί μας;

— Εἶδοποιήθησαν.

— Τριανταεξ ὥρας νεκρός, ἐβράνυθη.

— Κ' ἐγὼ τὸ ἴδιον.

— Ἀφοῦ ὁ Λάο-Σέν τὸ διέταξε.

— Σιωπή!

Ἀκούσαντες τὸ ὄνομα τοῦ διαβοήτου Τάϊ-Πίγγ, δὲν κατώρθωσαν οἱ Φράϋ-Κραίγ, ὅσον καὶ ἂν ἐδέσποζον ἑαυτῶν, νὰ καταστειλωσι μικρὸν τι κίνημα.

Τὰ καλύμματα κατέπεσον πάλιν ἐπὶ τῶν μακρῶν κιβωτίων, καὶ σιγῇ βαθυτάτῃ ἐκράτησεν ἐντὸς τοῦ κύτους τοῦ Σάμ-Γέπ.

Ὁ Φράϋ καὶ ὁ Κραίγ, ἔρποντες γονυπετεῖς ἐφθασαν εἰς τὸ ὑπὸ τοῦ μεγάλου καθέκτου φωτιζόμενον μέρος τῆς δίοδου, ἀνερίχθησαν τὰς ἐντομάς τοῦ στυλίσκου, καὶ ἔστησαν μετὰ τινος στιγμῆς ὀπισθεν τοῦ μεσοστέγου, ὅπου οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ τοὺς ἀκούσῃ.

— Νεκροί, οἱ ὅποιοι ὀμιλοῦν... εἶπεν ὁ Κραίγ.

— Δὲν εἶνε νεκροί! συνεπλήρωσεν ὁ Φράϋ.

Ἐν μόνον ὄνομα ἀπεκάλυψεν εἰς αὐτοὺς τὰ πάντα, τὸ ὄνομα τοῦ Λάο-Σέν.

Οὕτω λοιπὸν οἱ ὀπαδοὶ τοῦ διαβοήτου ἐκείνου Τάϊ-Πίγγ εἶχον εἰσέλθει εἰς τὸ πλοῖον, καὶ συνένοχοι αὐτῶν ἀναμφιβόλως ἦσαν ὁ πλοιάρχος Γίν, τὸ πλήρωμά του καὶ οἱ φορτωταὶ τοῦ λιμένους Τακού. Ἀποβίβασθέντα ἐκ τοῦ ἀμερικανικοῦ πλοίου, ὅπερ ἐκόμιζεν αὐτὰ ἐξ ἀγίου Φραγκίσκου, τὰ φέρετρα ἐκεῖνα εἶχον μείνει ἐντὸς ναυτικῆς τινος ἀποθήκης ἐπὶ δύο νύκτας καὶ δύο ἡμέρας. Δέκα ἴσως, εἴκοσιν ἢ καὶ πλείοτεροι ληστὰὶ τῆς ὁμάδος τοῦ Λάο-Σέν, παραβιάσαντες τὰ φέρετρα, ἐξήγαγον τὰ πτώματα καὶ κατέλαβον τὴν θέσιν των. Πράξαντες ὁμῶς τοῦτο, ὑπὸ τὰς ἐμπνεύσεις βεβαίως τοῦ ἀρχηγοῦ των, ἐγνώριζον βεβαίως ὅτι ὁ Κιν-Φό ἐμελλε νὰ ἐπιβιβάσθῃ εἰς τὸ Σάμ-Γέπ. Πῶς ὁμῶς τὸ ἔμαθον;

Τὸ πρᾶγμα ἦτο σκοτεινόν, καὶ ἀσκοπος ἄλλως ἦτο ἡ διευκρίνησις του κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην.

Τὸ βέβαιον ἦτο, ὅτι Κινέζοι ἐξώλεις καὶ προώλεις ἦσαν ἐπιβάται τῆς βάριδος ἀπὸ τοῦ λιμένους τοῦ Τακού, ὅτι εἰς αὐτῶν ἐπρόφερε πρὸ μικροῦ τὸ ὄνομα τοῦ Λάο-Σέν, καὶ ὅτι ἡ ζωὴ τοῦ Κιν-Φό ἠπειλεῖτο ἀμέσως καὶ προσεχῶς.

Τὴν αὐτὴν ἐκείνην νύκτα, τῆς 28 πρὸς τὴν 29 Ἰουνίου, διεκινδύνεον διακοσαίαι χιλιάδες ταλλήρων τῆς Ἐκατονοῦτιδος, ἥτις πενήκοντα τέσσαρας ὥρας βραδύτερον, μὴ ἀνανεομένης τῆς ασφαλείας, ἀπηλλάσσετο πάσης ἀμοιβῆς πρὸς τοὺς δικαιοῦχος τοῦ καταστρεπτικοῦ τῆς πελάτου.

Μόνον ὁ μὴ γνωρίζων τὸν Φράϋ καὶ τὸν Κραίγ ἠδύνατο νὰ φαντασθῆ, ὅτι ἐταράχθησαν τὰς φρένας ἐκ τῆς σοβαρότητος τῆς περιστάσεως. Σκεφθέντες ἀμέσως ἀπεφάσισαν, ὅτι ἔπρεπε ν' ἀναγκάσωσι τὸν Κιν-Φό νὰ καταλίπῃ τὸ πλοῖον πρὸ τῆς δευτέρας φυλακῆς, καὶ νὰ φύγῃ μετ' αὐτοῦ.

Πῶς ὅμως νὰ φύγῃσι; Νὰ καταλάβωσι τὴν μόνην λέμβον τοῦ πλοίου; ἀδύνατον. Ἦτο βαρὺ σκαφίδιον, ὅπερ ἀπῆται ὀλοκλήρου τοῦ πληρώματος τὴν ἐργασίαν, ὅπως καταβιβάσθῃ εἰς τὴν θάλασσαν. Πιθανώτατον δὲ ἦτο, ὅτι δὲν θὰ συνήνουν εἰς τοῦτο ὁ πλοίαρχος Γίν καὶ τὸ πλήρωμά του. Ἀνάγκη λοιπὸν παρίστατο νὰ γείνη ἄλλη τις ἐνέργεια, οἰοιδῆποτε καὶ ἂν ἦσαν οἱ ἐνδεχόμενοι κίνδυνοι.

Ἦτο τότε ἡ ἐβδόμη ὥρα τῆς ἐσπέρας, ὁ δὲ πλοίαρχος ἔμενε πάντοτε κεκλεισμένος ἐν τῷ κοιτῶνί του, ἀναμένων πιθανῶς τὴν συμπεφωνημένην μετὰ τῶν ὀπαδῶν τοῦ Λάο-Σέν ὥραν.

— Οὐδὲ στιγμήν πρέπει νὰ χάσωμεν! εἶπον οἱ Φράϋ-Κραίγ.

Ἰσθῆσαντες δὲ τὴν θύραν τοῦ κατὰ τὴν πρῶμην μεσοστέγου, εἰσεχώρησαν παρὰ τῷ Κιν-Φό.

Ὁ Κιν-Φό ἐκοιμάτο.

Τὸν ὤθησαν ὅμως διὰ τῆς χειρὸς καὶ ἐξύπνησε.

— Τί τρέχει; ἠρώτησε.

Ὁ Φράϋ καὶ ὁ Κραίγ ἐξήγησαν εἰς αὐτὸν δι' ὀλίγων τί ἔτρεχε.

— Νὰ ῥίψωμεν ἀμέσως εἰς τὴν θάλασσαν ὅλα αὐτὰ τὰ πλαστὰ πτώματα! εἶπεν ἀταράχως.

Ἡ ἐπίνοια ἦτο τολμηρὰ, ἀλλ' ἀνεκτέλεστος δυστυχῶς, ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι ὁ πλοίαρχος καὶ τὸ πλήρωμα ἦσαν συνένοχοι.

— Τί νὰ κάμωμεν λοιπὸν; ἠρώτησε.

— Νὰ ἐνδυσθῆτε αὐτό! ἀπήντησαν οἱ Φράϋ-Κραίγ.

Ταῦτα δὲ λέγοντες, ἤνοιξαν ἐν τῶν κιβωτίων των, καὶ ἐπαρουσίασαν εἰς τὸν πελάτην των μίαν τῶν θαυμασιῶν ἐκείνων ναυτικῶν συσκευῶν, ἃς ἐφευρὲν ὁ πλοίαρχος Βούτων.

Τὸ κιβώτιον περιεῖχεν ἔτι τρεῖς ἄλλας ὁμοίας συσκευάς, μετὰ πάντων τῶν ἀναγκαίων, ἅτινα καθίστων αὐτὰς πρῶτης τάξεως σωσίβια ὄργανα.

— Ἔστω! ἀπήντησεν ὁ Κιν-Φό. Φωνάζετε τὸν Σούν.

Μετὰ τινὰς στιγμὰς ὁ Φράϋ ἔφερε τὸν Σούν, ὅστις, ἠλίθιος ἐντελῶς, ὑπέμεινεν ἀπαθῶς τὴν ἐνδυσίν του, ἐκδηλῶν μόνον τὰ διανοήματά του διὰ ἀπαρρακτικῶν: Ἄϊ! αἶ, γιά!

Τὴν ὀγδόην ὥραν ὁ Κιν-Φό καὶ οἱ ἑταῖροί του ἦσαν ἑτοιμοὶ ὁμοιάζον δὲ πρὸς τέσσαρας φώκας τῶν παγωμένων θαλασσῶν, παρασκευαζομένης νὰ βυθισθῶσιν εἰς τὰ κύματα.

Ἡ νύξ ἐκάλυπτεν ἤδη τὴν ἀνατολήν, καὶ ἡ βάρις ἔπλεεν ἐν μέσῳ βαθυτάτης σιγῆς διὰ τῶν γαλινῶν ὑδάτων.

Ὁ Κραίγ καὶ ὁ Φράϋ ὤθησαν μίαν τῶν θυρίδων τοῦ προμναίου μεσοστέγου, ἀνοιγομένην ἀνωθεν τῆς κορώνης, καὶ ἔρριψαν πρῶτον τὸν Σούν εἰς τὴν θάλασσαν. Ὁ Κιν-Φό τὸν ἠκολούθησε,

καὶ μετὰ τινὰς στιγμὰς ὁ Φράϋ καὶ ὁ Κραίγ, δράττοντες τὰς ἀναγκαίας συσκευάς, ὤρμησαν κατόπιν αὐτῶν.

Οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ ὑποπτεύσῃ, ὅτι οἱ ἐπιβάται τοῦ Σάμ-Γέπ εἶχον καταλίπει τὸ πλοῖον!

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΘ'

Δυσάρεστον διὰ τὸν πλοίαρχον καὶ τὸ πλήρωμα τοῦ Σάμ-Γέπ.

Τὰ σωσίβια τοῦ πλοίαρχου Βούτων οὐδὲν ἄλλο εἶνε, ἢ ἐνδυμασία ἐκ κόμμειως ἐλαστικοῦ (caoutchouc), ἣν ἀποτελοῦσι περισκελῆς, κολόβιον καὶ κορδύλη, ἀδιάβροχα φυσικῶς, ὡς ἐκ τῆς ὕλης ἐξ ἧς κατασκευάζονται. Διὰ τὰ ἦνε δὲ ταῦτα καὶ ἀδιάφικτα, κατασκευάζονται ἐκ δύο ὑφασμάτων, μετὰ τῶν ὁποίων ἐμφυσᾶται ἰκανὴ ποσότης ἀέρος, ὅστις χρησιμεύει οὕτω, οὐ μόνον ὅπως διατηρῇ τὴν συσκευὴν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ὕδατος, ἀλλὰ καὶ προφυλάττει σινάμα κατὰ πάσης διαψύξεως τὸν φέροντα. Ὁ περιβεβλημένος τοιαύτην ἐνδυμασίαν δύναται οὕτω νὰ μείνῃ ἐπ' ἀόριστον χρόνον ἐντὸς τοῦ ὕδατος.

Ἐννοεῖται δέ, ὅτι ἡ στεγανότης τῶν ἀρμογῶν τῆς συσκευῆς ταύτης ἦτο ἐντελεστάτη. Ἡ περισκελῆς, ἧς αἱ κνημίδες κατέληγον εἰς βαρύτατα πέλαματα, ἐπροποῦτο περίξ ζώνης μεταλλικῆς, ἰκανῶς εὐρείας ὅπως ἀφίγη ἐλευθέρως τὰς κινήσεις τοῦ σώματος· τὸ δὲ κολόβιον, προσηρτημένον εἰς τὴν ζώνην, ἠρμόζετο εἰς στερεὸν περιδέραιον, εἰς ὃ προσεκολλᾶτο ἡ κορδύλη, περιβάλλουσα τὴν κεφαλὴν καὶ προσαρμολογούμενη στεγανῶς, δι' ἐλαστικῆς παρυφῆς, εἰς τὸ μέτωπον, τὰς παρειὰς καὶ τὸν πώγωνα. Οὕτω δὲ τοῦ προσώπου ἐφαίνοντο μόνον οἱ ὀφθαλμοί, ἡ ῥίς καὶ τὸ στόμα.

Εἰς τὸ κολόβιον προσηρμόζοντα πολλοὶ σωλῆνες ἐκ κόμμειως ἐλαστικοῦ, χρησιμεύοντες εἰς τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ ἀέρος, καὶ ἐπιτρέποντες τὸν κανονισμὸν αὐτῆς ἀναλόγως πρὸς τὴν ἀναγκαίαν οὐσαν ἐκείνου πυκνότητα. Οὕτω δὲ ἠδύνατο ὁ φέρων νὰ βυθίζεται μέχρι τοῦ τραχήλου μόνον ἢ καὶ μέχρι ὀσφύος, ἢ νὰ μένῃ ὀριζόντιος ἐπὶ τῶν ὑδάτων.

Συνεπλήρουν δὲ τὴν συσκευὴν καὶ ἄλλα παραρτήματα: οἷον σάκιος ἀδιάβροχος, περιέχων ἐργαλεῖα, καὶ κρεμώμενος ἀπὸ τοῦ ὤμου· ῥάβδος στερεά, στερεομένη παρὰ τὸν πόδα καὶ φέρουσα μικρὸν ἱστίον· καὶ κώπη μικρά, χρησιμεύουσα συγχρόνως καὶ ὡς πηδάλιον.

Ὁ Κιν-Φό, ὁ Φράϋ, ὁ Κραίγ καὶ ὁ Σούν, συνεσκευασμένοι οὕτως, ἐπέπλεον τῶν ὑδάτων, καὶ διὰ μικρᾶς κωπηλασίας ἀπεμακρύνθησαν τέλος τῆς βάριδος.

Ἡ νύξ, πυκνὴ ἔτι, κύνθει τὰς κινήσεις τῶν φυγάδων, οὓς οὐτε ὁ πλοίαρχος Γίν οὐτε τις ἄλλος τοῦ πληρώματος, ἂν τυχὸν ἀνέβαινον εἰς τὸ κατάστρωμα, ἠδύνατο νὰ διακρίνωσιν. Ἄλ-

λως δὲ οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ ὑποθέσῃ, ὅτι κατέλιπον οὕτω τὸ πλοῖον.

Εἶχον λοιπὸν ὁ Κιν-Φό καὶ οἱ σύντροφοί του ἰκανὸν διάστημα χρόνου, ὅπως φύγῃσι, καὶ ἤλπίζον νὰ προδράμωσιν ἐν μίλιον τοῦ Σάμ-Γέπ ἐν τῷ μεταξύ. Ἦρχιζε δὲ πραγματικῶς ἡ αὔρα νὰ ῥυτιδῶνῃ τῆς θαλάσσης τὴν ἐπιφάνειαν, ἀλλ' ἦτο τόσον ἔτι ἀσθενής, ὥστε ἀπὸ τῆς κώπης μόνον ἠλπίζετο ἢ ἀπομάκρυνσις.

Ἐντὸς ὀλίγων στιγμῶν ὁ Κιν-Φό, ὁ Κραίγ καὶ ὁ Φράϋ τοσοῦτον καλῶς ἐξωκειώθησαν μετὰ τῆς συσκευῆς των, ὥστ' ἐκινουῦντο ἐμφύτως καὶ χωρὶς τινος δισταγμοῦ ἐντὸς τῶν ὑδάτων. Καὶ αὐτὸς ὁ Σούν συνῆλθε μετὰ μικρὸν, καὶ ἠσθάνετο ἑαυτὸν πολὺ καλλίτερον ἐντὸς τοῦ ὕδατος ἢ ἐπὶ τοῦ πλοίου. Ἡ ναυτία του εἶχε παρέλθει ἐντελῶς· ἀλλὰ μέγας ἀφ' ἑτέρου τὸν κατέλαβε φόβος. Ἐσυλλογίζετο ὅτι οἱ καρχαῖαι δὲν εἶχον ἴσως ἔτι κοιμηθῆ, καὶ συνέστελλεν ἐμφύτως τοὺς πόδας του, ὡς εἰ ἐπρόκειτο αἰφνης νὰ καταβροχθισθῇ! Πρέπει δὲ νὰ ὁμολογήσωμεν, ὅτι τοῦ Σούν ἡ ἀνησυχία δὲν ἦτο ἐντελῶς ἀδικαιολόγητος.

Μετὰ ἡμίσειαν ὥραν ἀπὸ τῆς ἀναχωρήσεως τῶν φυγάδων, ἤμισυ περίπου μίλιον τοὺς ἐχώριζεν ἀπὸ τοῦ πλοίου. Σταματήσαντες τότε, ἐστηρίχθησαν ἐπὶ τῆς κώπης των, ἣν ἔθικαν ὀριζόντιον ἐπὶ τῶν κυμάτων, καὶ συνεβουλεύθησαν ταπεινῇ τῇ φωνῇ.

— Τί ἄθλιος αὐτὸς ὁ πλοίαρχος! ἀνεφώνησε προλογίζων ὁ Κραίγ.

— Κ' ἐκεῖνος ὁ ἐλεεινὸς Λάο-Σέν! ἀπεκρίθη ὁ Φράϋ.

— Σὰς φαίνεται παράδοξον; ἠρώτησεν ἀπαθέστατα ὁ Κιν-Φό.

— Ναί! ἀπήντησεν ὁ Κραίγ, διότι δὲν ἠμπορῶ νὰ ἐννοήσω, πῶς αὐτοὶ οἱ ἄθλιοι κατώρθωσαν νὰ μάθουν, ὅτι θὰ ἐπεβιβαζόμεθα εἰς αὐτὰ τὸ πλοῖον.

— Αὐτὸ εἶνε ἀκατανόητον. προσέθηκεν ὁ Φράϋ.

— Ἀδιάφορον! ὑπέλαθεν ὁ Κιν-Φό, ἀφοῦ αὐτοὶ τὸ ἔμαθον, καὶ ἡμεῖς τοὺς διεφύγαμεν.

— Τοὺς διεφύγαμεν; ἀπήντησεν ὁ Κραίγ. Διόλου! Ἐνόσω φαίνεται τὸ Σάμ-Γέπ, δὲν εἴμεθα ἐκτὸς κινδύνου.

— Τί νὰ κάμωμεν λοιπὸν; ἠρώτησεν ὁ Κιν-Φό.

— Ν' ἀναλάβωμεν δυνάμεις, ἀπεκρίθη ὁ Φράϋ, καὶ νὰ μακρυνθῶμεν τόσον, ὥστε νὰ μὴ μᾶς ἴδουν κατὰ τὴν ἀνατολήν τοῦ ἡλίου.

Καὶ ταῦτα εἰπὼν ὁ Φράϋ, ἐνεφύσησεν ἰκανὴν ἀέρος ποσότητα εἰς τὴν συσκευὴν του καὶ ἀνυψώθη μέχρι τῆς ὀσφύος ὑπεράνω τοῦ ὕδατος. Ἀνοίξας δὲ τότε τὸν σάκκον του, ἔλαβεν ἐξ αὐτοῦ μικρὰν φιάλην καὶ ποτήριον, ὅπερ ἐπλήρωσε ῥαχῆς τονωτικῆς καὶ τὸ προσέφερεν εἰς τὸν πελάτην του.

Ὁ Κιν-Φό τὸ ἐδέχθη ἄσμενος καὶ τὸ ἐκένωσε

μέχρις ἐσχάτης σταγόνας. Ὁ Κραίγ καὶ ὁ Φράϋ τὸν ἐμμήθησαν, καὶ ὁ Σούν δ' ἐπίσης δὲν ἐλησμονήθη.

— Πῶς πηγαίνομεν; ἠρώτησεν ὁ Κραίγ.

— Καλλίτερα! ἀπήντησεν ὁ Σούν, ἀφοῦ ἔπιε. Νὰ ἠμπορούσαμεν τώρα νὰ δαγκάσωμεν κᾶτι.

— Αὔριον τὸ πρῶτ', ἄμα ἐξημερώσῃ, εἶπεν ὁ Κραίγ, θὰ προγευματίσωμεν· κ' ἔνα δύο φλυτζάνια τζαί...

— Κρύον! ἐφώνησε μορφαζὼν ὁ Σούν.

— Ζεστόν! ἀπήντησεν ὁ Κραίγ.

— Θ' ἀνάψετε φωτιάν!

— Ἐννοεῖται, ὅ' ἀνάψω φωτιάν!

— Διατί νὰ περιμείνωμεν ὡς αὔριον;

— Θέλεις ν' ἀνάψωμεν φωτιάν μέσα εἰς τὴν νύκτα, διὰ νὰ δειξώμεν εἰς τὸν πλοίαρχον Γίν ποῦ εὐρισκόμεθα;

— Ὅχι, ὄχι!

— Τότε αὔριον λοιπὸν.

Τῇ ἀληθείᾳ οἱ καλοὶ οὗτοι ἄνθρωποι συνωμύλουν ἐπὶ τῆς θαλάσσης, ὡς ἂν ἦσαν εἰς τὴν οἰκίαν των. Ἐλαφρὸς τις μόνον σάλος τοὺς ἐκίνει ἄνω καὶ κάτω, εἶχε δὲ τι κωμικὸν ἢ κινήσις των ἐκείνη, καθ' ἣν ἀνέβαινον καὶ κατέβαινον ἀλληλοδιαδόχως, ὡς τὰ σφυρία τοῦ κλειδοκυμβάλου.

— Ὁ ἄνεμος αὐξάνει, παρετήρησεν ὁ Κιν-Φό.

— Ἄς ἀνοίξωμεν τὰ πανιά μας! ἀπήντησεν οἱ Φράϋ-Κραίγ.

Ἦτοιμάζοντο δὲ ν' ἀναπετάσωσι τὰ ἱστία ἐπὶ τῶν ῥάβδων των, ὅτε ὁ Σούν ἔβαλεν αἰφνης κραυγὴν τρέμου.

— Θὰ σιωπήσῃς, ἀνόητε! τῷ εἶπεν ὁ κύριος του. Θέλεις νὰ μᾶς προδώσῃς, μὲ τὰς φωνάς σου;

— Μοῦ ἐφάνη ὅτι εἶδα!.. ἐψιθύρισεν ὁ Σούν.

— Τί πράγμα;

— Ἔνα μεγάλο ζῶον, ποῦ ἤρχετο κοντὰ μου!.. Κανένα σκυλόψαρον...

— Ἐγελάσθης, Σούν! εἶπεν ὁ Κραίγ, ἀφοῦ προσεκτικῶς παρετήρησε τὴν ἐπιφάνειαν τῶν ὑδάτων.

— Ἀλλὰ κᾶτι ἐνόησα ἐγώ... ὑπέλαθεν ὁ Σούν.

— Θὰ σιωπήσῃς, δειλέ; εἶπεν ὁ Κιν-Φό, θέτων τὴν χειρὰ του ἐπὶ τοῦ ὤμου τοῦ ὑπηρέτου του. Καὶ ἂν ἀκόμη αἰσθανθῆς νὰ σὲ ἀρπάσῃ τίποτε ἀπὸ τὸ πόδι σου, σοῦ ἀπαγορεύω νὰ φωνάξῃς. Ἀλλέως...

— Ἀλλέως, προσέθηκεν ὁ Φράϋ, μίαν τρῦπαν εἰς τὴν συσκευὴν του, καὶ τὸν στέλλομεν εἰς τὸν πάτον, ὅπου ἠμπορεῖ νὰ φωνάξῃ ὅσον θέλῃ.

Τὰ παθήματα τοῦ ταλαιπώρου Σούν, ὡς βλέπει ὁ ἀναγνώστης, δὲν εἶχον ἔτι τελειώσει. Ἐντρομος καὶ περιφοβος, οὐδὲ λέξιν ἐτόλμα νὰ προφέρῃ, καὶ ἤγγιζεν ἴσως ἡ στιγμή, καθ' ἣν ἤθελε

μετὰ πόθου ἀναμνήσθη τοῦ πλοίου, καὶ τῆς ναυτίας καὶ τῶν ἐπιβατῶν τοῦ κύτους.

Ὡς παρετήρησεν ὁ Κιν-Φό, ὁ ἄνεμος ἤρχιζε νὰ φυσᾷ, ἀλλ' ἦτο ἄστατος ἔτι καὶ ἀσθενής τις αὖρα, ἐξ ἐκείνων αἰτίνες κοπάζουσι συνήθως ἅμα τῇ ἀνατολῇ τοῦ ἡλίου. Οὐχ ἦττον ἔπρεπε νὰ ὠφελθῶσιν ἐξ αὐτῆς, ἵνα μακρυνθῶσιν ὅσον τὸ δυνατόν ἀπὸ τοῦ Σάμ-Γέπ. Ὅτε οἱ ὄπαδοὶ τοῦ Λάο-Σὲ δὲν ἤθελον εὖρει πλέον τὸν Κιν-Φό εἰς τὸ δωμάτιόν του, ἤθελον βεβαίως τραπῆ εἰς καταδίωξίν του, καὶ, ἂν ἐφαινότο, θὰ τὸν συνελάμβανον ἀφεύκτως καὶ ταχέως. Ἐπρεπε λοιπὸν ἐκ παντὸς τρόπου νὰ μακρυνθῶσι πρὸ τῆς αὐγῆς.

Ἡ αὖρα ἔπνεεν ἐξ ἀνατολῶν. Οἰαδήποτε δὲ καὶ ἂν ἦσαν τὰ παράλια, πρὸς ἃ ἡ τρικυμία εἶχεν ἐξωθήσει τὸ πλοῖον, πρὸς δυσμάς ἀναμφιβόλως ἔπρεπε νὰ τραπῶσιν οἱ φυγάδες, ὅπως ἀνεύρωσι τὴν ἀκτὴν. Ἐκεῖ ἠδύναντο ν' ἀπαντήσωσιν ἐμπορικά τινα σκάφη ἐκ τῶν πλεόντων πρὸς τὰς ἐκβολὰς τοῦ Πέι-Χό, ἢ λέμβους ἀλιευτικὰς, καὶ μεγάλας εἶχον πιθανότητος σωτηρίας. Ἄν ὅμως τούναντίον ὁ ἄνεμος ἔπνεεν ἐκ δυσμῶν, τὸ δὲ Σάμ-Γέπ εἶχε παρασυρθῆ μεσημβρινώτερον τῆς Κορέας, ὁ Κιν-Φό καὶ οἱ σύντροφοὶ του οὐδεμίαν θὰ εἶχον σωτηρίας ἐλπίδα.

Ἄλλ' ὡς προεἶπομεν, ἡ ἀσθενής ἐκείνη αὖρα θὰ κατέπιπτε πιθανῶς τὴν πρωΐαν, καὶ ἔπρεπε νὰ τὴν χρησιμοποιήσωσιν, ὅπως φρονίμως καὶ ταχέως ἀπομακρυνθῶσιν.

Ἦτο δεκάτη περίπου ὥρα τῆς ἐσπέρας, καὶ ἡ σελήνη ἔμελλε ν' ἀνατείλῃ μικρὸν πρὸ τοῦ μεσονυκτίου. Οὐδὲ στιγμῆς λοιπὸν ἐπετερέπετο ἀπώλεια.

— Εἰς τὰ πανιά! εἶπον οἱ Φράϋ-Κραίγ.

Κ' ἐντὸς ὀλίγων στιγμῶν οἱ τέσσαρες φυγάδες, ἐξηπλωμένοι ὑπτίαι ἐπὶ τῶν κυμάτων, ἀναστύλωσαν τὰς ῥάβδους των καὶ ἀναπετάσαντες ἐπ' αὐτῶν τὰ μικρὰ τριγωνικὰ τῶν ἱστία, παρσύροντο ὑπὸ τῆς αὖρας ἐπὶ τῆς γαληναίως κυματιζούσης θαλάσσης.

Οἱ παράδοχοι ἐκεῖνοι σκάφανδροι ἔπλευσαν οὕτω ἐπὶ μίαν περίπου ὥραν. Ἦτο δὲ ἱκανὸς ὁ βραχὺς οὗτος πλοῦς διὰ τὸν Κιν-Φό καὶ τοὺς ἐταίρους του, διότι βραχύτερος μὲν δὲν θὰ τοὺς ἀπεμάκρυνε ταχέως τοῦ πλοίου, μακρότερος δὲ θὰ ἐκούραζε τοὺς πλωτῆρας.

Οἱ Κραίγ-Φράϋ διέταξαν τότε στάσιν· οἱ πόδες τῶν ἱστιῶν ἀπελύθησαν, καὶ ὁ στολισκὸς ἐσταμάτησεν.

— Ἄς ἀναπαυθῶμεν, κύριε, ἂν θέλετε, πέντε λεπτά, εἶπεν ὁ Κραίγ ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν Κιν-Φό.

— Εὐχαρίστως.

Πάντες δέ, πλὴν τοῦ Σούν, προτιμήσαντος νὰ μεῖνῃ ἐξηπλωμένος, ἀνέλαθον τὴν κάθετον θέσιν.

— Ἐνα ποτηράκι ῥάκην ἀκόμη; ἠρώτησεν ὁ Φράϋ.

— Μὲ μεγάλην μου εὐχαρίστησιν, ἀπάντησεν ὁ Κιν-Φό.

Σταγόνες τινὲς τοῦ ἐνδυναμωτικοῦ ἐκείνου ποτοῦ ἤρκουον τὴν στιγμὴν αὐτὴν εἰς τοὺς τέσσαρας ἠρώαζμας. Ἡ πείνα δὲ τοὺς κατέτρυχεν ἔτι, διότι εἶχον γευματίσει μίαν ὥραν πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς των ἐκ τοῦ πλοίου, ψῦχος δὲ δὲν ἠσθάνοντο, διότι προεφύλασσαν αὐτοὺς τὸ μεταξὺ τοῦ σώματος αὐτῶν καὶ τῆς θαλάσσης παρεντεθειμένον στρώμα ἀέρος.

Τὸ δὲ Σάμ-Γέπ τί ἐγένετο;

Ὁ Κραίγ καὶ ὁ Φράϋ ἐπεγράφησαν, ὁ δὲ Φράϋ ἐξαγαγὼν ἐκ τοῦ σάκκου του διόπτραν ἐθεώρησε μετὰ προσοχῆς πρὸς ἀνατολάς.

Οὐδὲν ἐφαινότο, οὐδ' ἐλαφρὰ τις σκιά, ἐξ ἐκείνων ἃς διαγράφουσι τὰ πλοῖα ἐντὸς τοῦ σκοτεινοῦ βάθους τοῦ οὐρανοῦ. Ἄλλως δὲ ἡ νύξ ἦτο σκοτεινὴ, ὀμιχλώδης καὶ σχεδὸν ἀναστρος.

— Τὸ πλοῖον εἶνε μακρὰν! εἶπεν ὁ Φράϋ.

— Οἱ κακούργοι θὰ κοιμῶνται ἀκόμη, ἀπάντησεν ὁ Κραίγ, καὶ δὲν θὰ ὠφελήθησαν ἀπὸ τὸν ἄνεμον.

— Δὲν ἀνοίγομεν πάλιν τὰ πανιά; εἶπεν ὁ Κιν-Φό.

Καὶ ἐντείνας τὸν πόδα τοῦ ἱστιῶ ἀνεπέτασεν αὐτὸ πρὸς τὸν ἄνεμον, ὅστις ἤρχιζεν ἤδη πνέων ἰσχυρότερος. Οἱ σύντροφοὶ του τὸν ἐμμήθησαν.

Ἐπλεον οὕτω πρὸς δυσμάς· ὥστε ἡ σελήνη δὲν θὰ προσέβαλλε μὲν ἀνατέλλουσα τὰ βλέμματά των, ἀλλὰ θὰ ἐφώτιζε διὰ τῶν πρώτων αὐτῆς ἀκτίνων τὸ ἀντίθετον μέρος τοῦ ὀρίζοντος, ὅπερ ἰδίως εἶχον μέγα συμφέρον νὰ παρατηρῶσι προσεκτικῶς οἱ φυγάδες.

Περὶ τὴν ἐνδεκάτην ὥραν καὶ τρία τέταρτα περίπου ἀμυδρά τις λευκότης ἐπεφάνη εἰς τὸ ζενοῖ, καὶ ἡ σελήνη ἤρχιζε νὰ ὑπερυπτή τῆς ἐπιφανείας τῶν ὑδάτων.

Οὕτε ὁ Κιν-Φό οὕτε οἱ σύντροφοὶ του ἐπεγράφησαν. Ἡ αὖρα, ἥτις καθίστατο ἰσχυρότερα, παρέρυεν αὐτοὺς μεθ' ἱκανῆς ταχύτητος. Ἠσθάνθησαν ὅμως, ὅτι τὰ περίξ βαθυκινδὸν ἐφωτίζοντο. Συγχρόνως οἱ ἀστερισμοὶ ἐφάνησαν καθαρώτερον, καὶ μετὰ μικρὸν ὁ δίσκος τῆς σελήνης, μεταβληθεὶς ἀπὸ πορφυροῦ εἰς λευκόν, ἐφώτισε τὸν οὐρανόν.

Ἀίφνης φοβερὰ ἀμερικανικὴ βλασφημία διέφυγε τὰ χεῖλη τοῦ Κραίγ.

— Τὸ πλοῖον! εἶπε.

Πάντες ἐσταμάτησαν.

— Κάτω τὰ ἱστία! ἐφώνησεν ὁ Φράϋ.

Καὶ πάραυτα συνεστάλησαν τὰ τέσσαρα τριγωνικὰ ἱστία, αἱ δὲ ῥάβδοι ἐξήχθησαν ἀπὸ τῶν σαυρωτήρων των.

Ὁ Κιν-Φό καὶ οἱ σύντροφοὶ του, ἀναλαβόντες τὴν κάθετον αὐτῶν θέσιν, ἐθεώρησαν ὀπίσω των.

Τὸ Σάμ-Γέπ, εἰς ἀπόστασιν ἐνὸς μόλις μιλίου, καὶ ἀναπεπταμένα ἔχον πάντα τοῦ τὰ ἱστία, διεγράφετο μελανὸν ἐπὶ τοῦ φωτεινοῦ ὀρίζοντος.

Εἶχεν ἀναπετάσει βεβαίως τὰ ἱστία του ὠφελόμενον καὶ αὐτὸ ἐκ τοῦ ἀνέμου. Ὁ πλοίαρχος Γίν, ἐνοήσας τὴν φυγὴν τοῦ Κιν-Φό, εἶχε τραπῆ ἀσκόπως εἰς καταδίωξίν του, ἐκ συμφώνου μετὰ τῶν συνενόχων του, κ' ἐντὸς τετάρτου τῆς ὥρας θὰ συνελάμβανεν ἀφεύκτως τὸν Κιν-Φό, τὸν Σούν, τὸν Κραίγ καὶ τὸν Φράϋ.

Ἄλλὰ τοὺς διέκρινεν ἄρ' ἂν ἐν μέσῳ τοῦ ἀπλέτου ἐκείνου φωτός, δι' οὗ περιέλουεν αὐτοὺς ἡ σελήνη ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης; Ὅχι, πιθανῶς!

— Κάτω τὰς κεφαλὰς! ἐφώνησεν ὁ Κραίγ, ἐλπίζων ἔτι νὰ κρυβῆ.

Πάντες ἐνόησαν αὐτόν· οἱ ἀεροφόροι σωλήνες τῶν σκαφάνδρων ἀφείθησαν ἐπὶ μικρὸν ἀνοικτοί, καὶ οἱ τέσσαρες φυγάδες ἐβυθίσθησαν μέχρι κεφαλῆς εἰς τὴν θάλασσαν.

Οὐδὲν τοῖς ὑπελείπετο πλέον ἄλλο ἢ σιωπῆ καὶ ἀκίνητος προσδοκία.

Τὸ πλοῖον προσήγγιζε ταχύ, καὶ τὰ ὑψηλά του ἱστία προέβαλλον τὴν εὐρείαν αὐτῶν σκιάν ἐπὶ τῶν ὑδάτων.

Μετὰ πέντε λεπτά τὸ Σάμ-Γέπ ἀπέειχεν ἔτι μόλις ἥμισυ μίλιον. Ἄνωθεν τῶν αἰωροθεσιῶν ἐκινουῦντο ἄνω καὶ κάτω οἱ ναῦται, ὁ δὲ πλοίαρχος ἐκράτει τὸ πηδάλιον. Ἐκυβέρνα ἄρ' ἂν ἐνὰ καταφθᾶσιν τοὺς φυγάδας, ἢ διετῆρει ἀπλῶς προσήνεμον τὸ πλοῖον; Τὸ πρᾶγμα ἦτο ἀγνωστον.

Αἰφνης ἠκούσθησαν κραυγαί, καὶ ὄμιλος ἀνθρώπων ἐπεφάνη ἐπὶ τοῦ καταστρώματος τοῦ Σάμ-Γέπ. Αἱ φωναὶ ταχέως ἐδιπλασιάσθησαν, πρόδηλον δὲ ἦτο ὅτι συνεκροτεῖτο πάλιν μεταξὺ τῶν ψευδῶν νεκρῶν τοῦ κύτους τοῦ πλοίου καὶ τοῦ πληρώματος.

Διατὶ ὅμως ἡ πάλιν αὕτη; Δὲν ἦσαν λοιπὸν σύμφωνοι πάντες ἐκεῖνοι οἱ κακούργοι, οἱ τε ναῦται καὶ οἱ πειραταί;

Ὁ Κιν-Φό καὶ οἱ σύντροφοὶ του ἤκουον καθαρῶς φοβεροὺς ἀλαλαγμούς, ἀναμειγμένους πρὸς κραυγὰς ὀδύνης καὶ ἀπελπισίας, αἰτίνες κατέπαυσαν ἐντὸς ὀλίγων λεπτῶν.

Εἶτα δὲ βιαία ἐπὶ τοῦ ὑδάτος πλαταγὴ ἐσήμανεν, ὅτι ἀπὸ τοῦ πλοίου ἐρρίπτοντο πτώματα εἰς τὴν θάλασσαν.

Ὅχι! ὁ πλοίαρχος Γίν καὶ τὸ πλήρωμά του δὲν ἦσαν συνένοχοι τῶν ληστῶν τοῦ Λάο-Σέν. Τούναντίον δὲ προσβληθέντες αἰφνης ὑπ' αὐτῶν κατεσφάγησαν πάντες. Οἱ κακούργοι, κρυβέντες ἐντὸς τοῦ πλοίου—τῇ βοήθειᾳ βεβαίως τῶν φορτωτῶν τοῦ Τακού—οὐδένα εἶχον ἄλλον σκοπὸν, ἢ νὰ κυριεύσωσι τὸ πλοῖον εἰς λογαριασμὸν τοῦ Ταῖ-Πίγγ, καὶ ἠγνόουν ἀναμφιβόλως, ὅτι ὁ Κιν-Φό ἐπέβαινε τοῦ Σάμ-Γέπ.

Ἄν ὅμως τὸν ἐβλεπον καὶ τὸν συνελάμβανον, ἐννοεῖται ὅτι οὔτε αὐτὸς οὔτε οἱ Φράϋ-Κραίγ, οὔτε ὁ Σούν εἶχον νὰ προσδοκῶσι χάριν παρὰ τῶν κακούργων.

Ἡ βάρις προύχουσι πάντοτε, καὶ ἐπὶ τέλους τοὺς ἐφθασεν. Ἄλλὰ κατ' ἀνέλιπτον τὴν ἐκάλυψεν αὐτοὺς διὰ τῆς σκιάς τῶν ἱστιῶν τῆς. Ἐκεῖνοι ἐβυθίσθησαν πρὸς στιγμὴν, ὅτε δὲ ἀνεκυψαν ὑπὲρ τὰ κύματα, ἡ βάρις εἶχεν ἀντιπαρῆλθει, χωρὶς νὰ τοὺς ἴδῃ, φεύγουσα ταχέως ἐν μέσῳ αὐλακῶν φωτεινῆς.

Ἐν πτώμα ἐπέπλεεν ὀπίσω τῆς πρῶμης τοῦ πλοίου, ὁ δὲ σάλος προσήγγισεν αὐτὸ κατ' ὀλίγον εἰς τοὺς σκαφάνδρους.

Ἦτο τὸ πτώμα τοῦ πλοίαρχου, φέρον ἐμπεπηγμένον ἐγγχειρίδιον εἰς τὴν πλευράν, καὶ κρατούμενον ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ὕδατος διὰ τῶν πτυχῶν τῆς ἐσθῆτός του.

Μετὰ μικρὸν ὅμως ἐβυθίσθη, καὶ ἠφανίσθη εἰς τοὺς μυχοὺς τῆς θαλάσσης.

Οὕτως ἀπώλετο ὁ παιδρὸς πλοίαρχος Γίν, κυβερνήτης τοῦ Σάμ-Γέπ!

Δέκα λεπτά βραδύτερον ἡ βάρις εἶχε γείνει ἄφαντος πρὸς δυσμάς, ὁ δὲ Κιν-Φό, οἱ Φράϋ-Κραίγ καὶ ὁ Σούν ἀπέμενον μόνοι ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῶν ὑδάτων.

[Ἐπὶ τῆς συνέχουσας]

Σημειώσεις περὶ τῆς κατὰ διεφόρους ἐποχὰς ΠΕΡΙΘΑΛΨΕΩΣ ΤΩΝ ΑΡΡΩΣΤΩΝ

Ἄείποτε καὶ ἀπανταχοῦ βεβαίως εὐρέθησαν ἀνθρώποι, οἵτινες ἐξ οἴκου κινούμενοι ἐβυθίσθησαν τοὺς πάσχοντας ὁμοίους των, ἰδίως δὲ εἰς τὸ ἔργον τοῦτο ἐπεδόθησαν αἱ γυναῖκες. Κατὰ τὴν ἀρχαιότητα, τὴν ἱπποτικὴν οὕτως εἶπεν ἐποχὴν τοῦ ἐλληνικοῦ ἔθνους, κατ' ἦν, ὡς λέγει ὁ Θουκυδίδης, πᾶσα ἡ Ἑλλὰς ἐσιδηροφόρει, αἱ γυναῖκες ἰδίως τῆς ἀνωτάτης τάξεως, αἱ σύζυγοι, αἱ μητέρες, αἱ ἀδελφαὶ καὶ αἱ θυγατέρες τῶν ἀνάκτων, τῶν κοιράνων, τῶν βασιλείων καὶ τῶν διαφόρων ποιμένων λαῶν, διεκρίνοντο περὶ τε τὴν νοσηλείαν καὶ τὴν θεραπείαν τῶν τραυματιῶν. Αἱ εὐγενεῖς ἐκεῖναι δέσποιναι, αἰτίνες ἐγένοντο συχνάκις ἀφορμὴ πολέμων καὶ ἀγῶνων κατὰ τοὺς βαρβάρους ἐκείνους χρόνους, ὅπως συνέβη κατόπιν καὶ κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ ἐν τῇ δύσει ἱπποτισμοῦ, φυσικὴν εἶχον κλίσιν πρὸς τὴν θεραπείαν τῶν πασχόντων καὶ ἰδίως τῶν τραυματιῶν. Ἡ ὑψηλὴ θέσις τῶν γυναικῶν ἐκείνων καὶ ἡ πρὸς τὸν πόνον ἐκδηλουμένη συμπάθεια αὐτῶν, συνδυαζόμενα μετὰ τῆς νεότητος, τῆς καλλονῆς καὶ τῆς ἐπιχαρίτου ἀξιοπροσεΐας, παρήγαγον ἐντυπώσεις τὰς ὁποίας ἐν μέρει περιέσωσεν ἡ ποίησις τῶν ἀρχαίων.

Ἐν γένει κατὰ τὴν ἀρχαιότητα ἡ νοσηλεία τῶν ἀρρώστων καὶ πᾶσα ἄλλη ἐκδήλωσις τῆς ἀγαθοεργίας, ἔφερε χαρακτῆρα οὕτως εἶπεν

δλως άτομικόν και αὐθόρμητον. Ὁμολογουμένως ἡ εὐποιία τὴν κυριωτάτην αὐτῆς τροφήν ἠρύσθη ἐκ τοῦ Εὐαγγελίου, καὶ τοι ὡς ἀπόρροια αἰσθήματος φυσικοῦ συμφυοῦς τῷ ἀνθρώπῳ ἀπαντᾶται αὐτὴ κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον εἰς ὅλα τὰ θρησκευόμενα καὶ εἰς ὅλας τὰς καταστάσεις τοῦ πολιτισμοῦ. Πολλὰ ἑλληνικὰ καὶ ῥωμαϊκά καὶ πόλεις ἐμίσθουν δημοσίους ἰατροὺς, ὅπως θεραπεύωσι τοὺς πένητας δωρεάν. Ἐπὶ τῶν Ῥωμαίων αὐτοκρατορῶν μάλιστα οἱ τοιοῦτοι ἰατροὶ μεγάλων ἀπελάμβανον τιμῶν καὶ ἀποδοχῶν. Οὐδαμῶς ὅμως κατὰ τὴν ἀρχαιότητα βλεπομένην τι καθίδρυμα ἀνάλογον πρὸς τὰ παρ' ἡμῶν νοσοκομεία. Παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἕλλησιν εὐρίσκομεν τὰ ἀσκληπιεῖα, καὶ θεραπευτήρια τινὰ ἀνήκοντα εἰς ἰατροὺς ἢ εἰς ἰατρικὰς οἰκογενεῖας. Παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις ἀπαντῶμεν νοσηλευτήρια (valetudinarium) ἐν τοῖς μεγάροις τῶν μεγιστάνων, ἐνθα ἐκομίζοντο οἱ ἀσθενούντες δούλοι αὐτῶν, καὶ ἐν τοῖς στρατοπέδοις, ἐνθα ἐνοσηλεύοντο οἱ στρατιῶται. Πλὴν ταῦτα δὲν ἔχουσιν ἀναλογίαν πρὸς τὰ ἡμέτερα νοσοκομεία, τῶν ὁποίων ἡ πρώτη καθίδρυσις ἐν Βυζαντίῳ ἀνάγεται εἰς τὰ τέλη τοῦ τετάρτου μετὰ Χριστὸν αἰῶνος.

Τὰ νοσοκομεία ἐθεμελίωσεν ἐπομένως ὁ χριστιανισμός. Οἱ Βυζαντινοὶ εἰσήγαγον αὐτὰ εἰς τινὰ τῆς Ἀσίας μέρη. Ὀλίγον χρόνον πρὸ τοῦ Μωάμεθ ἠκμαζεν ἐν τῇ πόλει Γουνδισαβοῦρ, ἐν Περσίᾳ, πραιώνυμον νοσοκομεῖον, ἐνθα πρῶτον ἐγένετο κλινικὴ διδασκαλία. Ἐν αὐτῷ ἐδιδάσκητο ἡ ἰατρικὴ ὑπὸ καθηγητῶν τῶν πλείστων ἐκ τῆς αἰρέσεως τῶν Νεστοριανῶν, ἧτις ἦσαν ἀπόβλητος ἀπὸ τῆς Βυζαντινῆς αὐτοκρατορίας. Βραδύτερον βλέπομεν τοὺς μωαμεθανοὺς Ἀραβίας καθιδρύνοντας ἀξιόλογα νοσοκομεία, ἐν οἷς ἐκαλλιεργοῦντο αἱ κλινικαὶ μελέται. Ὁ ὄνομαστός Ἀραβὶς ἰατρός Ἀλί-Ἀβᾶς λέγει, ὅτι συνήγαγε τὰς πλείστας τῶν παρατηρήσεων αὐτοῦ ἐν τοῖς νοσοκομείοις, καὶ θεωρεῖ ὡς τὸ πρῶτον καθῆκον νέου πρακτικοῦ ἰατροῦ τὴν ἐν αὐτοῖς μελέτην τῶν ἀσθενειῶν, τὰς ὁποίας πολλάκις τὰ βιβλία σφαλῶς περιγράφουσιν. Οἱ πλείστοι τῶν ἐπιφανῶν Ἀράβων ἰατρῶν ἐμελέτησαν τὴν ἐπιστήμην ἐν τοῖς μεγάλοις νοσοκομείοις, τὰ ὁποῖα οἱ μωαμεθανοὶ ἐθεμελίωσαν ἐν Ἀσίᾳ καὶ ἐν Ἰσπανίᾳ.

Τὰ εὐρωπαϊκὰ ἔθνη καθίδρυσαν τὰ πρῶτα αὐτῶν νοσοκομεία ἐν Συρίᾳ ἐπὶ τῶν σταυροφοριῶν, ὀλίγον δὲ κατ' ὀλίγον καθιδρῦθησαν ταῦτα εἰς ὅλα τὰ μέρη τῆς Εὐρώπης, ὑπὸ τὴν σκέπην τῆς ἐκκλησίας καὶ ἐπὶ μακρὸν χρόνον ὑπὸ τὴν ἀποκλειστικὴν διοίκησιν τοῦ κλήρου. Δυστυχῶς τὰ νοσοκομεία ἐκείνα ἦσαν καθ' ὅλας τὰς ἐποχές τῶν ἀτελῶν, ὥστε ἐγένοντο πολυάκις βασιανιστήρια μᾶλλον ἢ παρήγορα καταφυγία τῆς πασχούσης ἀνθρωπότητος. Ἐν γένει

δὲ μέχρις αὐτῶν τῶν ἀρχῶν τοῦ παρόντος αἰῶνος ὀλίγας ταῦτα εἶχον κατορθώσει προόδους. Καὶ μεθ' ὅλας ὅμως τὰς ἀτελείας αὐτῶν ἐχρησίμευσαν τὰ μέγιστα εἰς προαγωγὴν τῆς ἐπιστήμης καθ' ὅλην τὴν Εὐρώπην ὡς κλινικὰ διδασκαλεῖα ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ δεκάτου ἐξόμου αἰῶνος. Παρατηρητέον, ὅτι ἡ προαγωγὴ τῆς ἰατρικῆς ἐπιστήμης εἶναι αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν μεγίστη πρὸς ἀνακούφισιν τῶν δεινῶν τῆς πασχούσης ἀνθρωπότητος πρόοδος.

Ὁ σημερινὸς ἀληθῶς φιλάνθρωπος ὀργανισμὸς τῶν νοσοκομείων ὀφείλεται εἰς τὴν πρόθεσιν τοῦ πολιτισμοῦ, καὶ χρονολογεῖται ἀπὸ τῆς γαλλικῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1789. Δύο ὄνοματὰ ἐνδόξων Γάλλων ἰατρῶν, τοῦ Cabanis καὶ τοῦ Pinel, κείνται ἐπὶ κεφαλῆς τῶν μεγάλων ἐκείνων φιλάνθρωπικῶν μεταρρυθμίσεων. Ὁ Cabanis χαράσσει τὰς βάσεις τῆς ἀνοργανώσεως τῶν νοσοκομείων κατὰ τὸν ἐντελέστερον νεώτερον τύπον. Ἐν τῷ ἐν ἔτει 1789 ἐκδοθέντι περὶ νοσοκομείων συγγράμματι αὐτοῦ ἀποκρούει τὰ μέγιστα νοσοκομεία, καὶ συνιστᾷ ὅπως καθιδρυθῶσι ταῦτα μικρότερα καὶ ἐπὶ νέου ὅλας ὀργανισμοῦ. Ὁ δὲ Pinel συντρίβει τὰς ἀλύσεις τῶν φρενοβλαβῶν, παρηγορεῖ καὶ θεραπεύει αὐτοὺς διὰ νέας ὅλας μεθόδους. Ὁ ἐξοχος αὐτοῦ ἀγὴρ πρέπει νὰ θεωρηθῆ ὡς εἰς τῶν μεγίστων τῆς ἀνθρωπότητος εὐεργετῶν καὶ ὡς ὁ θεμελιωτῆς τῆς νεωτέρας ψυχιατρίας. Ὅπως ἐκτιμήσωμεν κατ' ἀξίαν τὸ μέγα αὐτοῦ ἔργον, δεόν νὰ ἐνθυμηθῶμεν, ὅτι ἐπὶ τῆς ἐποχῆς αὐτοῦ οἱ δυστυχεῖς φρενοβλαβεῖς φρικῶς κατεβασανίζοντο. Τὸ ἀντικείμενον τοῦτο περιέχει πολλὰ τὰ διδάγματα, ἀποδεικνύει δὲ πόσον ἀτελῆ ἦσαν τὰ πάντα ἐν Εὐρώπῃ πρὸ ὀλίγων ἐτῶν ἔτων, καὶ πόσον ταχέως ἐβάδισεν αὐτόθι ἡ πρόοδος. Τῷ 1792 διωρίσθη ὁ Pinel ἀρχίατρος τοῦ νοσοκομείου τοῦ Bicêtre, ἐν ᾧ ἐκρατοῦντο δίκην κακούργων ἢ ἀγρίων θηρίων πολλοὶ φρενοβλαβεῖς. Ἐκεῖ εὗρεν αὐτοὺς εἰς ἀπερίγραπτον κατάστασιν. Τὴν ἀπέναντι τῶν ἀτυχῶν ἐκείνων ἀσθενῶν ἐπικρατοῦσαν μωρὰν καὶ βάρβαρον μέθοδον ἀντικατέστησε πάραυτα διὰ τῆς ἀγαθότητος, τῆς γλυκύτητος, τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς ὑπομονῆς. Συνάμα δὲ ἐμελέτησε τὰ ψυχικὰ νοσήματα διὰ μεθόδου ἀληθῶς ἐπιστημονικῆς, καὶ ἔθεσεν οὕτω τὰς βάσεις τῆς ψυχιατρίας, ἧτις ἀποτελεῖ σήμερον οὐ μόνον ἕνα τῶν μᾶλλον ἀνεπτυγμένων κλάδων τῆς ἰατρικῆς ἐπιστήμης, ἀλλὰ καὶ ἐν σύνολον σπουδαιοτάτων ψυχολογικῶν καὶ ἠθικῶν μελετῶν. Ἡ ἐν Bicêtre γενομένη μεταρρυθμισις δὲν διεδόθη παρευθὺς. Δεκάδες ἐτῶν παρήλθον πρὶν ἢ αὐτὴ ἐξαπλωθῆ ἐκείθεν ἐφ' ὅλης τῆς Γαλλίας καὶ ἔπειτα ἐπὶ τῆς λοιπῆς Εὐρώπης. Ἀπανταχοῦ τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου τὰ φρενοκομεία εἶναι σήμερον ἀντάξιον τοῦ χριστιανικοῦ πολιτισμοῦ. Καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου

νον δὲ ἐπέστη ὁ καιρὸς νὰ ἀσχοληθῶμεν ἐν Ἑλλάδι, ἐνθα οἱ ἄποροι φρενοβλαβεῖς εἶναι ἐγκαταλειμμένοι εἰς τὴν ἀθλίαν τύχην των, ἢ εἰς τὴν σκαιότητα ἀμαθῶν μοναχῶν ἐν ταῖς Μοναῖς. Ἐν μόνον ἔχομεν ἐν τῇ Ἑπικρατείᾳ φρενοκομείον, τὸ ἐν Κερκύρα, καὶ τοῦτο πολλαχῶς ἐλλιπές.

Ἡ οἰκοδομὴ καὶ ἡ ἐγκατάστασις νοσοκομείου καθ' ὅλους τοὺς κανόνας, ἀποτελεῖ σήμερον ὀλόκληρον σύνολον γνώσεων, τὰς ὁποίας καθ' ἑκάστην τελειοποιεῖ ἡ ἐπιστήμη καὶ ἡ πείρα. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐμελετήθησαν τὰ ἀφορῶντα εἰς τὴν ἐκλογὴν τοῦ τόπου διὰ τε τὰ μόνιμα καὶ τὰ προσωρινὰ νοσοκομεία, εἰς τὴν ἔκτασιν, τὴν ὁποίαν δυνάμεθα νὰ δώσωμεν εἰς αὐτὰ, εἰς τὸ σχέδιον, εἰς τὸν τρόπον τῆς οἰκοδομῆς καὶ εἰς τὴν ἐσωτερικὴν αὐτῶν διαίρεσιν, εἰς τὸν φυσικὸν ἢ τεχνητὸν ἀερισμὸν, εἰς τὴν θέρμανσιν καὶ εἰς τὸν φωτισμὸν, εἰς τὸ νοσοκομειακὸν ὄλικόν καὶ εἰς τὰ διάφορα τῆς νοσοκομειακῆς ὑπηρεσίας παραρτήματα, εἰς τὸ προσωπικὸν τὸ ὄρισμένον διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τῶν μόνιμων καὶ τῶν προσωρινῶν νοσοκομείων, κτλ. Ἐννοεῖται δὲ ὁποία ἡ ποικιλία τῶν ἀντικειμένων τούτων τῆς μελέτης, προκειμένου περὶ νοσοκομείων διαφόρων εἰδῶν.

Πολλαχοῦ τῆς Εὐρώπης ὑπάρχουσιν ἤδη καὶ ἄστυα διὰ τοὺς ἀναρρώωντας. Ἐν Γαλλίᾳ, ὅπου τὰ μέσα τῆς περιθάλψεως τῶν ἀπόρων ἀσθενῶν πολλαχῶς ἐτελειοποιήθησαν πρὸς μεγίστην ὠφέλειαν τῆς τε φιλάνθρωπίας καὶ τῆς ἐπιστήμης, συνεστήθησαν ἀπὸ τινῶν ἐτῶν κάλλιστα ἄστυα ὑπὲρ τῶν ἐν ἀναρρώσει διατελούντων ἀπόρων. Ἡ παρουσία τούτων ἐν τοῖς νοσοκομείοις πολλὰ ἔχει τὰ ἄτοπα, ἐλλείπει δὲ κανονισμοῦ ὀρίζοντος τοὺς ὅρους τῆς διατηρήσεως αὐτῶν ἐν αὐτοῖς, συνέβη πολλάκις νὰ εὐρεθῶσιν αἱ αἰθουσαι τοῦ μεγάλου τῶν Παρισίων νοσοκομείου Hôtel-Dieu πλήρεις τοσοῦτον πλήθους ἀναρρώωντων, ὥστε νὰ γίνῃ χρῆσις βίας πρὸς ἀποβολὴν αὐτῶν. Τῷ 1828, τὸ γενικὸν συμβούλιον τῶν νοσοκομείων ἐν Γαλλίᾳ ἀπέρριψε πρότασιν τοῦ ἰατροσυνεδρίου περὶ οἰκοδομῆς οἰκημάτων εἰδικῶς προωρισμένου εἰς τοὺς ἀναρρώωντας, ἐλλείπει χρηματικῶν πρὸς τοῦτο μέσων. Ἡ αὐτὴ πρότασις ἐπαναληφθεῖσα καὶ μετὰ δεκαετίαν ἀπέτυχε. Κατωρθώθη δὲ τέλος τοῦτο δι' αὐτοκρατορικοῦ διατάγματος τῆς 8 μαΐου 1855. Ἡ κυβέρνησις τοῦ Ναπολέοντος Γ' ἐπιδιώκουσα παντοιοτρόπως τὴν εὐνοίαν τῆς ἐργατικῆς τάξεως καὶ πολλὰ ὑπὲρ αὐτῆς κατορθώσασα, ἐψήφισε διὰ τοῦ ἐν λόγῳ διατάγματος τὴν σύστασιν ἄστυων ὑπὲρ τῶν ἀναρρώωντων. Τὰ ἄστυα ταῦτα παρεσκευάσθησαν καὶ ἐτέθησαν ἐν ἐνεργείᾳ τὸ μὲν ἐν Vincennes διὰ τοὺς ἀνδρας τῷ 1857, τὸ δὲ ἐν Vésinet διὰ τὰς γυναῖκας τῷ 1859. Εἶναι δὲ ταῦτα ἀληθῶς μεγαλοπρεπῆ καὶ δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς ἀρίστα

ὑποδείγματα τοιοῦτου εἶδους καθιδρυμάτων διὰ τὴν καλὴν ἐκθεσιν, τὸ εὐαερον, τὴν θέρμανσιν, τὴν ἐσωτερικὴν οἰκονομίαν, κτλ. Ἐν συνόψει τὰ κυριώτερα ἄρθρα τοῦ κανονισμοῦ τῶν ἐν λόγῳ ἄστυων ἔχουσιν ὡς ἑξῆς. Δεκτοὶ γίνονται ἐν αὐτοῖς 1ον οἱ ἐν ἀναρρώσει ἀπὸ τραυμάτων ἢ ἀσθενειῶν διατελοῦντες ἐργάται, ὅσοι ἐξέρχονται ἀπὸ τῶν νοσοκομείων τῶν Παρισίων 2ον οἱ ἐργάται οἱ ἀποτελοῦντες μέρος ἀλληλοβοηθητικῆς τινος ἐταιρίας ἐχοῦσας σύμβασιν μετὰ τῶν ἄστυων περὶ περιθάλψεως τῶν ἀναρρώωντων μελῶν τῆς ἐταιρίας 3ον οἱ ἐργάται βιομηχανικῶν καταστημάτων ἐχόντων παρομοίαν σύμβασιν μετὰ τῶν ἄστυων 4ον οἱ ἐν τῷ νομῷ τοῦ Σηκουάνα ἀναρρώωντες, διὰ πληρωμῆς τινος ὑπὸ τοῦ ἀρμόδιου ὑπουργείου ἐνεργουμένης. Τὸ προσωπικὸν τῶν ἄστυων εἶναι οἶον καὶ τὸ τῶν ἄλλων νοσοκομείων ἡ ἰατρικὴ ὑπηρεσία ἐκτελεῖται ὑπὸ ἰατροῦ μετὰ βοηθῶν κοινοκούντων ἐν τοῖς ἄστυοις. Ἰδιαιτέρον δὲ θεραπευτήριον δέχεται τοὺς ἀδιαθετοῦντας ἐκ τῶν ἀναρρώωντων ἡ ἐν τοῖς ἄστυοις διαμονὴ εἶναι δεκαπενθήμερος. Ὁ διευθυντὴς ἐν ἀνάγκῃ δύναται νὰ παρατείνῃ αὐτὴν ἐπὶ ἑτέραν δεκαπενθήμεριαν. Ἡ τροφὴ εἶναι ἐξαιρέτως δυναμωτικῆ. Αἱ πειθαρχικαὶ ποιναί, ἐπιπλήξεις καὶ ἀποβολή, ἀσφαλίζουσι τὴν διατήρησιν τῆς τάξεως. Αἱ ὑπηρεσίαι τὰς ὁποίας προσήνεγκον τὰ ἐν λόγῳ δύο ἄστυα βεβαιοῦνται ἐν ἐπισήμοις ἐγγράφοις. Ἐν διαστήματι τετραετίας, ἀπὸ τοῦ 1858 μέχρι τοῦ 1862, τὸ ἐν Vincennes ἄστυον ἐδέχθη πλείονας τῶν εἰκοσι χιλιάδων ἀναρρώωντων ὁ μέσος ὅρος τῆς διαμονῆς ἐν αὐτῷ ὑπέρξε 24 ἡμερῶν. Ἐν διαστήματι διετίας τὸ ἐν Vésinet ἄστυον ἐδέχθη ἑξακισχιλίας γυναῖκας, ἐξ ὧν τὸ τρίτον περίπου διετέλουν ἐν ἀναρρώσει ἀσθενειῶν κατὰ συνέπειαν τοῦ τοκετοῦ. Ὁ μέσος ὅρος τῆς διαμονῆς τῶν γυναικῶν ἐν τῷ ἄστυῳ ὑπέρξε 19 ἡμερῶν. Τὸ δὲ ὀλιγοχρόνιον τῆς διαμονῆς εἶναι ἐνδειξις τῆς ἀρίστης διαίτης ἐν τοῖς εὐαεροις ἐκείνοις ἐνδιατήμασι. Ἰδιαιτέραι αἰθουσαι δέχονται τοὺς ἐξ ὀπασδήποτε μεταδιδόμενων νόσων ἀναρρώωντας. Ἐν συνόψει, ἡ καθίδρυσις ἄστυων ὑπὲρ τῶν ἀναρρώωντων, τοσοῦτον καλῶς ὀργανισμένων, εἶναι μέγα εὐεργέτημα διὰ τὴν πάσχουσαν ἀνθρωπότητα, καὶ πρόσθετος ἀπόδειξις τοῦ γενικοῦ συμπαθοῦς ρεύματος τοῦ ἀγοντος τὴν παροῦσαν γενεάν πρὸς περιθάλψιν τῶν ἀνθρωπίνων δυστυχιῶν.

Ἀπανταχοῦ τοῦ πεπολιτισμένου χριστιανικοῦ κόσμου ὑπάρχουσιν, ἐκτὸς τῶν ἐν τοῖς νοσοκομείοις μισθωτῶν νοσοκόμων, καὶ ἐθελονταὶ νοσοκόμοι ἀμφοτέρων τῶν φύλων. Τὸ πλείστον μέρος τῶν ἐθελοντῶν τούτων εἶναι γυναῖκες ἀνήκουσαι εἰς τὰς πρώτας οἰκογενεῖας. Ἐκτὸς ὀλίγων προσφάτων ἐξαίρεσεων, οἱ ἐθελονταὶ νοσοκόμοι φέρουσι τὸ ἐκκλησιαστικὸν σχῆμα,

νοσηλεύουσι δὲ τοὺς ἀσθενεῖς ἐν τοῖς νοσοκομείοις καὶ κατ' οἶκον μετ' ἀπαραμίλλου ἀρσιώσεως καὶ δεξιότητος. Οἱ Ἕλληνες εἶναι πιθανῶς τὸ μόνον πεπολιτισμένον ἔθνος, παρ' ᾧ δὲν ὑπάρχει θεσμὸς τοιοῦτος. Ὁφείλομεν οὖν ἦττον νὰ μνημονεύσωμεν προσπαθείας τινὰς, οἷον τὴν σύστασιν συλλόγου πρὸς μόρφωσιν νοσοκόμων γυναικῶν, καὶ τὴν ὑπὸ τῆς Κυρίας Ναταλίας Α. Σούτζου καθιδρυθεῖσαν καὶ παρ' αὐτῆς προεδρευομένην φιλόπτωχον ἑταιρίαν, ἥτις ἀπὸ ἐτῶν ἤδη σπουδαίαν παρέχει ἱατρικὴν περίθαλψιν κατ' οἶκον εἰς τοὺς πένητας τῆς πρωτεύουσας. Πάντες ἀνέγνων μετὰ πλείστου ἐνδιαφέροντος τὴν περὶ συστάσεως ἀδελφότητος Ἑλληνίδων διακονισσῶν δημοσιευθεῖσαν ἐνταῦθα καλλιεπῆ διατριβήν. Ἡ πραγματοποίησις τῆς εὐγενεστάτης ταύτης ἐμπνεύσεως δύναται ἴσως ἐπὶ τινὰ χρόνον νὰ βραδύνῃ, βεβαίως ὅμως θὰ συντελεσθῇ. Αἱ προσπάθειαι αὗται εἶναι σύγχρονοι πρὸς τὴν ἤδη καλῆτεράν διατήρησιν τῶν νοσοκομείων ἐν Ἑλλάδι. Ἰδίως τῶν Ἀθηνῶν καὶ τὸ τοῦ Πειραιῶς ἐβελτιώθησαν πολὺ κατὰ τὰ τελευταῖα ταῦτα ἔτη, καὶ εἰς τὴν βελτίωσιν ταύτην συντέλεσε μεγάλως τὸ ὑπὲρ αὐτῶν ἐνδιαφέρον καὶ αἱ προσωπικαὶ ἐπισκέψεις τῆς Α. Μ. τῆς Βασιλίσσης, ἧς τὸν ὑπὲρ παντὸς ἀγαθοῦ ζῆλον γνωρίζει νὰ ἐκτιμᾷ τὸ εὐγνώμονον ἔθνος. Ἡμεῖς δὲ οἱ ἐν Ἑλλάδι, ἔνθα ἐν γένει τὰ νοσοκομικὰ ἰδρύματα δὲν εἶναι παντάπασιν εἰς ἀναλογίαν πρὸς τὰ λοιπὰ φιλανθρωπικὰ ἔργα, ἀνάγκη, τὰς ἐπὶ τοῦ προκειμένου προόδους τῶν πεπολιτισμένων ἔθνων ἔχοντες ὑπ' ὄψιν, νὰ σκεφθῶμεν περὶ βελτιώσεως τῶν τῆς νοσηλείας τῶν ἐνδεῶν, χάριν τῆς πρὸς αὐτοὺς εὐσπλαγγνίας καὶ χάριν τῆς ἀναγεννήσεως τῆς ἰσραῆς τοῦ Ἰπποκράτους ἐπιστήμης ἐν τῇ ἰδίᾳ κοιτίδι.

ΤΟ ΣΥΜΠΕΘΕΡΙΚΟΝ

Μῦθος Εὐρυτανίας.

[Légende]

Εἰς τὰς ὑπὸ τῆς Βελουχίου ὄρους, τοῦ Τυμφορηστοῦ τῶν ἀρχαίων, κεῖται εἰς ζωγραφικωτάτην θέσιν ἡ πρωτεύουσα τῆς Εὐρυτανίας, τὸ Καρπενήσιον. Μαγευτικὸν πανόραμα διεξελίσσεται πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ ἐκ τῆς πόλεως ταύτης θεατοῦ. Ἐμπροσθεν ἐκτείνεται δενδροφόρος κοιλίς, ἐν ἣ μάλιστα τέταρτον τῆς ὥρας ἀπέχον τοῦ Καρπενήσιου ἀναβρῦει ὑπὸ σκιαδηφόρους ἀρχαιοτάτους πλατάνους τὸ διὰ τὸν θάνατον τοῦ Μάρκου Βότσαρη περικελῆς «Κεφαλόδρουσι» ὅπισθεν αὐτοῦ ἀνυψοῦται ὁ ἐλατόφυτος λόφος ἐκεῖνος, ὅστις ἕνεκα τῆς κανονικωτάτης κῶνου μορφῆς τὸ ὄνομά του «Κώνισκος» ἔλαβε. Τέλος πέραν αὐτοῦ ἀποκλείεται ὁ πρὸς μεσημβρίαν ὄριζον διὰ μακρᾶς σειρᾶς ὑψηλῶν ὄρεων, ἐξ ὧν ἐξέχουσιν αἱ μέχρι μεσοῦντος θέρους χιονοσκεπτεῖς κορυφαὶ τῆς Καλιακούδας

καὶ τῆς Χαλιδύνης. Ἄλλὰ τὸ ὕψιστον πάντων τῶν ὄρων τῆς Εὐρυτανίας εἶνε τὸ πρὸς βορρᾶν τῆς πόλεως κείμενον Βελοῦχιον, τὸ περιβόητον διὰ τὰ πολλὰ καὶ ἀρωματικὰ χόρτα καὶ βότανα αὐτοῦ, ἐξ ὧν τρέφονται ἀναρίθμητοι αἰγῶν καὶ προβάτων ἀγέλαι, διὰ τὰ κρύα νερὰ αὐτοῦ, τὴν ὑψηλὴν κορυφήν του καὶ τὴν ἀπ' αὐτῆς μοναδικὴν θέαν, τὸ ἀδόμενον δὲ καὶ εἰς δημόσια ἄσματα.

«Βελοῦχι μου παράμωρο
Καὶ Ὁφθαλμοὺς ζωγραφισμένους
Καὶ σεῖς Βαρδούσια τὰ ψηλὰ

Θέσις τις τοῦ Βελουχίου ὀνομάζεται Συμπεθερικόν. Ἡ παράδοξις ὀνομασία αὕτη μοι ἦτο ἤδη γνωστὴ πρὸ τῆς ἐφετινῆς εἰς τὸ Βελοῦχιον βοτανικῆς ἐκδρομῆς μου, διότι ἄλλοι πρὸ ἐμοῦ βοτανικοὶ εἶχον ἤδη σημειώσει εἰς τὰ δελτία των τὴν θέσιν ταύτην καὶ μάλιστα ὡς πλουσίαν διαφορῶν φυτῶν. Ἐπρεπε λοιπὸν νὰ ἐπισκεφθῶ τὸ Συμπεθερικόν, καὶ ἐπομένως ζητήσας πληροφορίας παρὰ τῶν κατοίκων ἔμαθον, ὅτι οὗτος ὀνομάζεται μέρος τοῦ βουνοῦ μίαν καὶ ἡμίσειαν ὥραν τοῦ Καρπενήσιου ἀπέχον βορειοδυτικῶς πρὸς αὐτὸ κείμενον, ὅπου ἐξέχει μακρὰ σειρά λευκῶν βράχων ἐπὶ ἀποτόμου πλευρᾶς ρεύματος παραλλήλου καὶ πρὸς δύοσιν τοῦ διὰ τῆς πόλεως διερχομένου καὶ αὐτὴν εἰς δύο μέρη χωρίζοντος. Ἡ σειρά αὕτη τῶν βράχων τοῦ Συμπεθερικοῦ φαίνεται μακρόθεν ἐκ τῶν ἀπέναντι πλευρῶν τῆς κοιλάδος τοῦ «Κεφαλόδρουσι» ὡς γραμμὴ εὐκρινῆς καὶ λευκοτάτης, καθέτως σχεδὸν ἐγκεκαραγμένη ἐν μέσῳ τοῦ λοιποῦ βαθυχοροῦ πετρώματος τῆς πλευρᾶς ἐκεῖνης τοῦ Βελουχίου. Δύναται τις νὰ ἐκλάβῃ τὴν γραμμὴν ταύτην ῥυάκκα καταρρέοντα ἐκ τοῦ ὄρους, ἢ στενὴν ταινίαν χιόνος, διότι τοσοῦτον διακρίνεται τὸ λευκοφᾶς αὐτῆς.

Ἐπεσκέφθην λοιπὸν τὸ Συμπεθερικὸν καὶ εἶδον ἐκ τοῦ πλησίον τὰς λευκὰς πέτρας αὐτοῦ καὶ ἐμέτρησα ὅτι ἡ ὅλη σειρά αὐτῶν ἔχει ἑκατὸν μέτρων τοῦλάχιστον μῆκος, ἐπὶ πλάτους μάλιστα δέκα μέτρων καὶ καθ' ὅλην τὴν ἑκτασιν σχεδὸν ὁμοίου. Σύγκεινται οἱ βράχοι οὗτοι ἐκ λευκοῦ τιτανολίθου, οὗ ἡ λευκότης τοσοῦτον διακρίνεται, διότι τὸ ἐκατέρωθεν ἐξ ἀργιλλοπιτανώδους σχιστολίθου πέτρωμα ἔχει ὠραῖον χροῖα μιλτάδες βαθύ. Ἡ σειρά τῶν βράχων ἐκτείνεται ἐπὶ τῆς ἀποτομωτάτης πλευρᾶς τοῦ ρεύματος σχεδὸν κατ' εὐθείαν γραμμὴν, δὲν εἶνε ὅμως πανταχοῦ τοῦ αὐτοῦ ὕψους, διότι κατὰ διαστήματα, κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἦττον ἴσα, ἀνυψοῦνται πέτραι ὑψηλότεραι ὡς μικραὶ κορυφαί, ὥστε ἐκ τοῦ πλάγιου ὄραμένη ἡ ὅλη σειρά παριστᾷ τρόπον τινὰ γιγαντιαῖον τείχος μετὰ ἐξεχόντων πυργίσκων ἢ ἐπάλξεων, τῶν ὁποίων ὅμως οἱ χαμηλοὶ καὶ μάλιστα ἐξεχόντες εὐρίσκονται κάτω ὅσον

δὲ ἀναβαίνομεν πρὸς τὰ ἄνω, γίνονται βαθμηδὸν ὑψηλότεροι ἕως ὅτου οἱ ἀνώτατοι τοῦ ὄλου τειγίσματος φθάνουσιν εἰς ὕψος ἐξ ἕως ὀκτὼ μέτρων. Τὸ τελευταῖον ἐπὶ κεφαλῆς πάντων εὐρισκόμενον ζεύγος τούτων, τὸ καὶ ὕψιστον πάντων, φέρεται εἰς τὸ στόμα τοῦ λαοῦ τὴν ἐπωνυμίαν «Ὁ γαμβρὸς καὶ ἡ νύμφη».

Ἐκτὸς τοῦ διαφέροντος τοῦ κινούντος τὸν βοτανικὸν εἶχον, ὡς εἶκος, καὶ μεγίστην περιεργίαν νὰ μάθω τι περὶ τῆς καταγωγῆς τῶν λίαν παραδόξων ὀνομασιῶν τούτων, καὶ ἔμαθον τὸν ἐξῆς ποιητικώτατον μῦθον.

Πρὸ χρόνων πολλῶν, πρὸ τῆς Τουρκοκρατίας εἰσέτι, ἔζη ἐν Καρπενήσιῳ πτωχὸς τις χωρικός Γιάννος τ' ὄνομα. Πενιχρὸς οἰκίσκος εἰς ἄκραν τῆς πόλεως μετὰ παρακειμένου κηπαρίου καὶ ὀλίγα αἶγας ἦσαν ὅλη ἡ περιουσία του. Ἐν τῷ κηπαρίῳ ἐκαλλιέργει ἡ σύζυγός του ὀλίγα λάχανα, τὰς δὲ αἶγας ἔδοσκε τὸ καλοκαίρι αὐτὸς ἢ ἡ μονοκόρη του Ἐλένη εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ Βελουχίου. Ἐλθοῦσα εἰς ἡλικίαν ἐπιγαμίου ἢ Ἐλένη ἐγενεῖν ὠραϊότατον κοράσιον, καὶ ἐφέλικε πολλοὺς νέους, ἀλλὰ καὶ κατ' ἐκείνον τὸν καιρὸν ἦδη ἐζήτηον προίκα, ὥστε οἱ λατρευταὶ ἦσαν πολλοὶ, οἱ γαμβροὶ ὅμως σπάνιοι. Τέλος ἐπαρουσιάσθη γαμβρὸς ξένος ἐκ τοῦ πέραν τοῦ Βελουχίου χωρίου Στένωμα καὶ ἐζήτησε τὴν κόρην. Γενομένου αὐτοῦ εὐκόλως δεκτοῦ, ἐπεσπεύσθησαν καὶ ἔγεναν οἱ ἀρραβῶνες. Μετὰ τοὺς ἀρραβῶνας ἐφάνη ὀλίγον κατ' ὀλίγον ὁ ἀληθὴς χαρακτήρ τοῦ γαμβροῦ ἐφάνη ὅτι ἦτο πλεονέκτης καὶ φιλάργυρος εἰς ἄκρον. Αἱ αἶγες, τὰ ὀλίγα κοσμήματα τῆς μητρὸς, τὰ χαλκώματα, τὰ ἐπιπλα καὶ ὅτι ἄλλο εἶχεν ἀξίαν, ἤξευρε ν' ἀρπάξῃ παρὰ τῶν πτωχῶν γονέων, πρὶν φθάσῃ ἡ ἡμέρα τῶν γάμων. Ὡς τοιαύτη εἶχεν ὀρισθῆ ἡ πρώτη κυριακὴ μετὰ τὸ Πάσχα. Ἀφ' ἐσπέρας τῆς ἡμέρας ἐκεῖνης ἐφθασεν ὁ γαμβρὸς μετὰ μεγάλης συνοδείας τῶν πολυαριθμῶν συγγενῶν του. Ἀφοῦ ἐτελεσθῆ τὴν προίαν τὸ μυστήριον τοῦ γάμου καὶ τοῦ γαμβροῦ ἐξεκίνησε, προπορευομένων τῶν νεονύμφων ἐπὶ δι' ἀνθέων καὶ διαφορῶν πολυχρόων ταινιῶν-στολισμένων ἡμιόνων, καὶ κατόπιν ἤρχετο ἐφιππον ὄλον τὸ συμπεθερικὸν κατὰ τὸν βυθμὸν τῆς συγγενείας καὶ κατὰ τὴν τάξιν τῆς ἡλικίας ἐπὶ τέλους αἱ ἡμίονοι αἱ φορτωμέναι τὰ στρώματα καὶ ἐνδύματα τῆς νύμφης καὶ διάφορα κιβώτια ἐμπεριέχοντα τὰ χαλκὰ ἀγγεῖα καὶ διάφορα σκεῦη καὶ ἐπιπλα οἰκιακὰ, πῆλινα πινάκια καὶ ὑάλινα ποτήρια. Τὸ ὄλον ἦτο πολυάριθμος συνοδία. Ἐκ τῶν συγγενῶν τῆς νύμφης μόνος ὁ πατήρ, καταβεβλημένος ὑπὸ τοῦ γήρατος καὶ τῶν μεριμνῶν, ἔμεινε εἰς τὴν ἐρημωθεῖσαν καλύβην. Ἐν τούτοις βραδῶς προσχώρησεν ἡ συνοδία τοῦ γάμου. Πρὶν ἢ ἀρχίσῃ ὁ μέγας ἀνθήρορος, ὁ γαμβρὸς ἐσταμάτησεν, ἐν-

θυμηθεὶς ὅτι ὑπάρχει εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ πενθεροῦ κλώσσα μὲ τὰ πουλάκια τῆς, ἣν εἶχαν λησμονήσει νὰ συμπεριλάβωσιν. Ἐστειλε λοιπὸν κοπέλι νὰ λάβῃ καὶ φέρῃ αὐτήν. Ὅταν ἐφθασε τὸ κοπέλι εἰς τοῦ πενθεροῦ, αὐτὸς τοῦ ἠνοιξε καὶ μαθὼν τὸν σκοπὸν τοῦ ἔρχομοῦ του «Λάβε τὴν κλώσσαν, τοῦ λέγει μετὰ θυμοῦ, καὶ πήγαίνε τὸς τὴν», καὶ τρομερὰν ἐξεφώνησε συνάμα κατάραν «ἄς μαρμαρωθοῦν ὄλοι!» Καὶ ἔπιασεν ἡ κατάρα τοῦ γέροντος καὶ ἀπελιθώθη ὄλον τὸ συμπεθερικὸν κατὰ σειράν, καθὼς ἀνέβαινε τὸν ἀνήφορον, ἐπὶ κεφαλῆς γαμβρὸς καὶ νύμφη καὶ κατόπιν οἱ ἄλλοι, κατὰ τὴν ἡλικίαν καὶ τὸ ἀνάστημα, καὶ διὰ τοῦτο οἱ τελευταῖοι βράχοι εἶνε οἱ μικρότεροι.

Ἐπὶ τοῦ βράχου τῆς νύμφης διακρίνεται καὶ ὁ νυμφικὸς πέπλος, καὶ εἶνε ὁ βράχος οὗτος στολισμένος μὲ διάφορα ὠραῖα ἀνθη ἐκφυόμενα ἐκ τῶν ῥηγμάτων τοῦ λίθου. Ἐκατέρωθεν τοῦ Συμπεθερικοῦ τὸ ἔδαφος εἶνε σκεπασμένον μὲ πεταλωδῆ τεμάχια τοῦ ἐρυθροῦ σχιστολίθου, καὶ ὁ περιπατῶν ἐπ' αὐτῶν ἀκούει προταλιισμόν ὑάλινων καὶ πηλίνων κλασμάτων εἶνε πιθανῶς τὰ ὀστράκια τῶν πινακίων καὶ θαλικῶν τῆς προικὸς μεταβληθέντα εἰς σχιστολίθον!

Θ. ΔΕ ΧΕΛΑΡΑΙΧ

ΑΘΗΝΑΙΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΙΕ'

ΤΗ ΚΥΡΙΑ Χ'*, ΕΙΣ ΠΑΡΙΣΙΟΥΣ.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 28 Ἰανουαρίου 1880.

Ἄν δὲν ἐφοδούμην μὴ κατανηθῶ μονότονος ὡς μυθολόγος γράϊα καὶ πληκτικὴ ὡς ἀγγλικὸν μυθιστόρημα, θὰ ἤρχιζα καὶ τὴν σημερινὴν μου ἐπιστολήν ἀπὸ τὴν νέαν εἰσβολὴν τοῦ χειμῶνος, τῆς ὁποίας πρὸ πέντε ἡδὴ ἡμερῶν εἴμεθα θύματα, καὶ ἥτις μᾶς ἀπειλεῖ διὰ νέων πάλιν χιόνων καὶ νέων παγετῶν. Ἄλλ' ἐσκέφθην, καὶ θὰ σκεφθῆς ὁμοίως ἐλπίζω, ὅτι φθάνουσι πλέον τὰ χειμερινὰ μας μυθολόγια, ἀφοῦ οὔτε μᾶς παρηγοροῦσιν οὔτε τὸ κακὸν ἐξορκίζουσι. Τί ὅμως νὰ σοῦ γράψω, ἵνα μὴ γείνω μονότονος, ἀφοῦ χειμῶν καὶ χοροὶ ἐπλήρωσαν δύο μου ἡδὴ γράμματα, χειμῶν δὲ μόνον καὶ χοροὶ εἶνε καὶ αὐτῆς τῆς ἐβδομάδος τὰ νέα; Κορὸς παρὰ τῷ γραμματεῖ τῆς γαλλικῆς Πρεσβείας, οὗ τις θὰ ἐνθυμεῖσαι βεβαίως τὸν ὠραῖον bal costumé, ὃν ἔδωκε πέουσι κατὰ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν χορὸς—ὁ δεύτερος ἡδὴ—τῆς ἐν Ἀθήναις γερμανικῆς παροικίας ἐν τῇ Philadelphia χορὸς τέλος πάντων masqué et paré ἐν τῷ θεάτρῳ, — ἰδοὺ ἐν ὀλίγοις ὁ χορευτικὸς ἰσολογισμὸς τῶν τελευταίων ἡμερῶν. Ὁ πρῶτος ἐξ αὐτῶν ὑπῆρξεν ὠραῖα ἀληθῶς ἐσπερὶς, συναγαγοῦσα ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἑκατὸν περίπου προσκεκλημένους ἐκ τῶν κορυφῶν τῆς ἀθηναϊκῆς κοινωνίας· εἶχε δὲ τοῦτο ἰδίως τὸ

εὐχρηστον χαρακτηριστικόν, ὅτι δίκην ἀνοδοέ-
σσης, ἀποτελουμένης ἐξ εὐωδῶν μόνον ἀνθέων,
περιελάμβανε νεαρά μόνον πρόσωπα καὶ χορευ-
τικὰς μόνον κινήμας. *Tapiserie*, ἤτοι στασί-
δια, ὡς προσφῶς μετέφρασε ποτε τὴν λέξιν ὁ
κ. Σκυλίσης, ἔλειπον σχεδὸν ἐντελῶς, καὶ πάν-
τες περίπου ὅσοι παρεκάθισαν εἰς τὸ πολυτελέ-
στατον μεσονύκτιον δεῖπνον τοῦ κ. *Ternaux
Compans* τὸ εἶχον κερδίσει ἀληθῶς ἐν ἰδρωτί
τοῦ προσώπου των. Ὁ γερμανικὸς χορὸς τῆς
Philadelphia, ὅστις ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος λαμβά-
νει μεγαλοπρεπεστέρως τὰς διαστάσεις, ἦτο ἀ-
φελεστάτη ὡς πάντοτε καὶ χωρὶς τινος αὐστη-
ρᾶς ἐθιμοτυπίας συνάθροισις, ὅπου οἱ νεαροὶ χο-
ρευταὶ καὶ αἱ εὐπτεροὶ χορευτρίαι, ξανθόκομοι
Τεῦτονες οἱ πλείστοι, ἐχόρευον μετὰ προδῆλον
εὐχαριστήσεως καὶ ἀκράτους ἀπ' ἀρχῆς μέχρι
τέλους, διακοπτόμενοι μόνον ἐνίοτε ὅπως πίσω
ποτήριον ζύθου ἢ φάγισι τεμάχιον χοιρομηρίου.
Τὰς ἀτελεῖς αὐτάς, καὶ ἀνεπαρκεῖς βεβαίως διὰ
σὲ πληροφορίας, σοὶ δίδω οὐχὶ ἐξ ἰδίας ὄψεως
ἀλλ' ἐξ ἀκοῆς μόνον καὶ ἐκ παραδόσεως νεαροῦ
χορευτοῦ, ὅστις μοι ἐξωμολογήθη, ὅτι οὐδα-
μοῦ διεσκεδάσε τόσον, ὅσον ἐν μέσῳ τῆς ἀπρο-
σποιοῦται ἐκείνης καὶ ἀνεπιτηδεύτου ὁμηγύρεως,
ὅπου ἄλλως δὲν ἦτο ὑποχρεωμένος, ἔλεγε, νὰ
προσέχη ἀδιακόπως ποῦ θέτει τὸν πόδα του, ἐκ
φόβου μὴ σχίσῃ τὴν οὐρὰν βαρυτίμου τινὸς πα-
ρισινοῦ φορέματος δισχιλίων φράγκων.

Ἡ διασκεδαστικότης ὅμως συνάθροισις τῆς
παρελθούσης ἐβδομάδος, ἐκείνη εἰς ἣν δημο-
θύμως—καὶ δικαίως, ὡς φαίνεται—ἀπένευμαν
τὴν δάφνην, οὐχὶ τόσον οἱ χορευταὶ ὅσον οἱ
θεαταὶ τῆς, εἶνε ὁ ἐν τῷ χειμῶνι θεάτρῳ τῶν
Ἀθηνῶν δοθεὶς χορὸς μετμηφισμένων. Γνωρίζεις
ὑποθέτω, οὐχὶ βεβαίως ἐξ ὄψεως ἀλλ' ἐκ
πιστῆς τινος καὶ λεπτομεροῦς ἀφηγήσεως, τί
πράγμα περίπου εἶνε οἱ διδόμενοι ἐν Ἀθήναις
κατὰ τὰς ἀπόκρουσας χοροὶ μετμηφισμένων, ὧν
κερδοσκοποὶ συνήθως ἀμφιτρόνοις εἶνε διευθυ-
νταὶ τινες καφενειῶν ἢ ξενοδοχείων, τρέφοντες
τὴν εὐλογον ἐλπίδα νὰ ἐξοδεύσωσιν ἐν μέσῳ
τῆς χορευτικῆς τύβης τὰ ἀμφίβολα καὶ οὐχὶ
ἐκτάκτως ἐλκυστικὰ ποτὰ καὶ ὄψα τῶν ἐρμα-
ρίων των, ἢ εὐσυνείδητοί τινες χοροδιδάσκαλοι,
ὑπολαμβάνοντες καθῆκον αὐτῶν νὰ παράσχωσιν
εἰς τοὺς ἐπιμελεῖς τελειοφοίτους των μαθητὰς,
ἅπαξ κἀν κατὰ τὸ τέλος τῶν μαθημάτων καὶ
δίκην εὐσῆμου ἢ βραβεῖου, τὴν ἀσυνήθη χορευ-
τικὴν ἀπόλαυσιν ἑτεροφύλων χορευτῶν. Θὰ ἤ-
κουσες ἀναμφισβόλους, ὁποῖός τις εἶνε ὡς ἐπὶ τὸ
πλείστον ὁ τὰς ὁμηγύρεις αὐτὰς ἀποτελῶν ὁ-
μίλος, ὅστις κατὰ τοῦτο ἰδίως δύναται νὰ ὀνο-
μασθῇ μετμηφισμένος, ὅτι τὸ ἥμισυ τῶν ἀν-
δρῶν του φορεῖ γυναικεῖα ἐνδύματα. Θὰ ἐγέλα-
σες δὲ βεβαίως ἐξ ὅλης σου καρδίας, φανταζο-
μένη τοὺς ἀρειμανίους τῶν χορευτῶν μύστακας

προκλύπτοντας ἐνίοτε τοῦ προσώπου καὶ ἐλέγ-
χοντας τὸ ἀληθὲς γένος τῶν κατ' ἐπιφάνειαν
χορευτριῶν, ἢ τὸν ἀπαραίτητον τοῦ χοροῦ διευ-
θυντήν, ὄρθιον ἐπὶ καθέδρας ἐν μέσῳ τῆς αἰθού-
σης κ' ἐκφωνοῦντα μετ' ἀπανθρώπων στρεβλώ-
σεων τὰ γαλλικὰ προστάγματα τῶν ἀντιγράφων,
ἢ τὸ συμμιγὲς ἐκεῖνο τῆς χορευτικῆς ἀτμοσφαι-
ρας ἄρωμα, ἐν ᾧ ἐπικρατεῖ ἰδίως ἡ ὄσμη τοῦ
ὑπὸ τῶν στομάχων τῶν χορευτῶν χωνευμένου
οἴνου.—Καὶ τοιοῦτος λοιπὸν ἦτο, θὰ μ' ἐρωτήσης
βεβαίως, ὁ εἰς τὸ θέατρον δοθεὶς χορὸς μετμη-
φισμένων;—Ὁχι ἀκριβῶς, σοῦ ἀπαντῶ, ἀλλὰ
περίπου τοιοῦτος. Κατὰ βάθος ὀλίγον διέφερε
τῶν ἄλλων ἐκείνων, περὶ ὧν ἤκουσες διηγού-
μενα ὅσα ἔλεγα πρὸ μικροῦ ἦτο δὲ μόνον κατὰ
τι ἐπικυρημένον καὶ διαρθρωμένον, ὡς πᾶσαι αἱ
νεώτεραι ἐκδόσεις.—Καὶ τὸν εἶδες λοιπόν; Θὰ
ἐξακολουθήσης ἐρωτῶσα. — Τὸν εἶδα βεβαίως
διὰ τὴν νὰ μὴ τὸν ἰδῶ; καὶ τί ἄλλο θέλεις νὰ
ἰδῶ ἐγὼ ἐν Ἀθήναις, ὅταν σὺ βλέπῃς τοὺς *bals
de l'Opéra* ἐν Παρισίοις; Ἡ μόνη διάφορα μεταξὺ
ἐμοῦ καὶ σοῦ εἶνε, ὅτι σὺ μὲν, διὰ τὰς ἰδῆς τοὺς
χορούς τοῦ παρισινοῦ μελοδράματος, θὰ ἤναγ-
κάσθῃς πιθανῶς νὰ φορέσῃς δόμιον καὶ προσω-
πεῖον, ἐγὼ δὲ ἀνυπόκριτος καὶ ἀμεταμφιστος
ἐνεθρονίσθην εἰς ἐν θεωρεῖον καὶ ἀπῆλαυσα ἀνε-
τως τὸ περιέργον καὶ ἀστεϊότατον ἐκεῖνο θέαμα,
ἐφ' ὅσον, ἐνοεῖται, μοῦ τὸ ἐπέτρεπεν ὁ πύκνός κα-
πνός, τὸν ὁποῖον ἐξελλοῦσε εἰς τὴν αἴθουσαν οἱ ἀπὸ
τῶν διαδρομῶν τοῦ θεάτρου καπνίζοντες χορευ-
ταὶ, καὶ ὁ ὑπὸ τοὺς πόδας τῶν χορευτῶν ἀ-
δικόπως ἀναθρόσκων κονιορτός. Κύριον θέλ-
γητρον τοῦ χοροῦ ἐπρόκειτο νὰ ἦνε, κατὰ τὸ
πρόγραμμα τοῦ θεατρῶνος, καὶ ὑπῆρξεν ἐν μέ-
ρει, ἡ παρουσία τοῦ προσωπικοῦ τοῦ θεάτρου
en costume, καὶ ἡ μετοχὴ αὐτοῦ εἰς τὸν χορὸν.
Ὁ *K. Moreau* εἶχε πεισθῆ, ὡς φαίνεται, μετὰ
δίμηνον πείραν, ὅτι οἱ ψάλται καὶ αἱ ψάλτριαι,
ὅς ἀπὸ δύο ἡδὴ μηνῶν ἔτρεφε διὰ μόνῃς τῆς
πρωϊνῆς δρόσου.—ἵνα μὴ πάθῃ πιθανῶς ἡ φωνή
των—οὐ μόνον δὲν κατώρθωναν νὰ μεταβληθῶσιν
εἰς τέττιγας, μ' ὅλην τὴν ἀνακρέοντειον διάκταν,
εἰς ἣν τοὺς ὑπέβαλλεν, ἀλλ' ἐμαρτύρουν τούναν-
τίον ὀρχηστικὴν τινὰ εἰδικότητα, ἀξίαν μείζο-
νος προσοχῆς καὶ ἐμφυγώσεως. Ἀπεφάσισε λοι-
πὸν νὰ χρησιμοποιοῦσιν δημοσίᾳ τὰ κεκρυμμένα
τοῦ θιάσου του προτερήματα, καὶ *tirant deux
moutures du même sac*, νὰ πληρώσῃ συνάμα
τὴν συνήθως κενὴν αἴθουσαν τοῦ θεάτρου του.
Πρώτην φορὰν ἐφέτος ὁ *K. Moreau* εἶχε τὴν τύ-
χην νὰ φανῇ εὐφυῆς. Καὶ τὸ θέατρον ἐπληρώθη,
ὅσον οὐδέποτε, τὸ παρελθὸν Σάββατον, καὶ οἱ
ἠθοποιοὶ του ἐχόρευσαν ὅπως οὐδέποτε εἶχον
τραγουδήσει. Ὁ ἀντίχωρος μάλιστα, τὸν ὁποῖον
ἐπὶ τὸ κορδακικώτερον συνεκρότησαν οἱ ἀποτυ-
χόντες τέττιγες τοῦ θεατρῶνος μας, ὑπῆρξε γρα-
φικώτατος καὶ ζωηρότατος, πρὸς μεγίστην τοῦ

ποινοῦ εὐχαρίστησιν, ὁ δὲ κωμικὸς *Grégoire*,
ἐνδεδυμένος παράδοξον καὶ ἰδιότροπον ἱπποκό-
μου στολὴν, ἀπέδειξεν ὅτι ἡδύνατο νὰ διαπρέψῃ
ὡς *homme caoutchouc* εἰς οἰονδήποτε ἱππόδρο-
μον τῆς Εὐρώπης. Ἡ *K. Minelli*, ὡς ὀδαλίση,
καὶ ἡ *K. Neuville*, ὡς *folie*, ἦσαν ἐπίσης κομ-
ψόταται, καὶ πολλοὶ τῶν θεατῶν ἐλησημόνησαν
τὸ ἄσμά των, βλέπονσαι τὰς ἐνδυμασίας των.
Τὸ ὑπόλοιπον θεατρικὸν τάγμα ἔμεινεν ὡς ἐπὶ
τὸ πολὺ μετριοφρόνως *incognito* ὑπὸ τὰ πολύ-
χρωμα *dominos* τῆς θεατρικῆς ἱματιοθήκης, καὶ
ἀπέβαλλε μόνον ἐνίοτε τὰ προσωπεῖα, ὡς αἱς ἢ
ἀνάγκη πόσιος ἢ δ' ἐδηγῆτος ὠδήγει αὐτὸ εἰς
τὸ κυλικεῖον τοῦ θεάτρου. Τὴν ἀνάγκην δ' αὐ-
τὴν πολλάκις, φαίνεται, συνήθων νηστεύοντες τρόφι-
μοι τοῦ *K. Moreau*, διότι περὶ τὰ τέλη τῆς νυ-
κτερινῆς των πανηγύρεως ἤρχισαν κἀπως νὰ
λησμονῶσιν οἱ πόδες των τὰ βήματα τοῦ χο-
ροῦ, καὶ ἡ ζωηρότης αὐτῶν καὶ τῶν πρὸ μικροῦ
συνδαιτυμόνων των κατεδείκνυτο δι' ἐκχύσεων
οἰκειότητος παραδόξου, τῆς ὁποίας ἀδιάκριτοι
πλέον παρίσταντο θεαταὶ οἱ ἐν τοῖς θεωρείοις
περίεργοι. Τότε κατέλιπον κ' ἐγὼ τὸ θέατρον
ὥστε δὲν δύναμαι, βλέπεις, νὰ σοῦ ἀφηγηθῶ τὸ
τέλος τῆς χορευτικῆς ἐορτῆς τοῦ *K. Moreau*,
ἧτις πρόκειται, ὡς ἀκούω, νὰ ἐπαναλαμβάνεται
κατὰ πᾶν Σάββατον μέχρι τοῦ τέλους τῶν ἀ-
πόκρουσιν.

Ἄ! εἶδες! ὀλίγου δεῖν ἐλησημόνουν τὴν κω-
μικώτερον μορφήν τοῦ θεατρικοῦ χοροῦ. Ἦτο
Ἄγγλος τις, ἀληθῆς καὶ γνήσιος, ἐκ τῶν ἀμι-
μήτων ἐκείνων οὐς ἀπηναντίσεν ἡ γραφίς τοῦ
Doré καὶ ὁ κἀλαμος τοῦ *Feval*, καὶ οὐς παρα-
κολουθοῦσι συνήθως γοητευμένοι οἱ ἀγυῖοπαῖδες
τῶν Παρισίων. Ὁ ἄνθρωπος εἶχε προδῆλως ἀ-
κατάστατον ἐπιθυμίαν νὰ διασκεδάσῃ· τί δὲ
φαντάζεσαι, ὅτι ἔκαμε; Ἐκοψε τὸν ἐρυθρόν του
μύστακα καὶ τὰς δαυκόχρους παραγναθίδας του,
ἐνεδύθη γυναικεῖαν ἐσθῆτα *décolletée*, ἤλειψε
τὴν ἀπαθῆ του φυσιογνωμίαν διὰ πικνοῦ στρώ-
ματος *poudre de riz* καὶ τοὺς ἡρακλείους του
ὄμους δι' ἀφθόνου γάλακτος παρθενικοῦ, καὶ
ἦλθεν εἰς τὸν χορὸν, ὅπως ἀντιτάξῃ, φαίνεται,
τὰ στερεὰ κἀλλη τῶν εὐσάρκων του βραχιόνων
πρὸς τὰ λαγαρά θέλητρα τῶν ἐγκαθῆτων χο-
ρευτριῶν τοῦ θεάτρου. Νομίζω δὲ ὅτι τὸ ἐπέ-
τυχεν· ἀν τούλάχιστον ἐρωτηθῶσιν οἱ βραχιόνες
του, ἐφ' ὧν πολλαπλᾶ καὶ ποικίλα ἀπέμειναν
τὰ ἴχνη τολμηρῶν τινῶν δακτύλων, ἀναντιρρή-
τως θὰ εἴπωσι τὸ ἴδιον. Ἴσως ἐπόνεσεν ὀλίγον
ὁ ἰδιότροπος Ἄγγλος· ἀλλ' ἐμπρὸς ἑ τὰ κἀλλη
τ' εἶν' ὁ πόρος; κατὰ τὴν δημόδιον παροιμίαν.
Ἐποθέτεις ὅτι θὰ τὸ ξανακάμῃ τὸ ἐρχόμενον
Σάββατον; Τίς οἶδε! *That is very comical*, θὰ
εἴπε καθ' ἑαυτὸν, καὶ θὰ ἐπαναλάβῃ πιθανῶς τὴν
διασκέδασιν.

ΣΟΦΙΑ.

Γνώμαι καὶ σκέψεις ἠθικαὶ τοῦ δουκὸς

ΔΕ-ΛΑ-ΡΟΣΦΟΥΚΩ

[Μετάφρασις Γ. Ζωγίου.]

380.

Καθὼς τὰ ὄντα τὸ φῶς, οὕτω καὶ τὰς ἡμε-
τέρας ἀρετὰς καὶ τὰς ἡμετέρας κακίας καταδή-
λους ποιεῖ ἡ τύχη.

381.

Ὁ πρὸς τὸ ἀγαπητὸν πρόσωπον ἀπιστήσας
καὶ ὁ ἀναγκαστῶς πιστὸς αὐτῷ μένων ἐπίσης
τὴν πρὸς αὐτὸ πίστιν παραβαίνουσι.

382.

Ὅπως οἱ στιχοῦργοι τὰ ὁμοιοκατάληκτα
τῶν στίχων ἀκρα κολλῶσι κατ' ἀρεσκίαν, οὕτω
καὶ τῶν ἀνθρώπων τὰς πράξεις προσάπτει ἕκα-
στος κατὰ βούλησιν.

383.

Ὁ πόθος τῆς περιουτολογίας καὶ ἡ πρὸς ἐ-
πίδειξιν τῆς καλῆς τῶν ἡμετέρων ἐλαττωμά-
των ὄψεως ἐπιθυμία εἶναι τὰ κύρια τῆς εἰλικρι-
νεῖας ἡμῶν αἷτια.

384.

Οὐδὲν ἄλλο ἔπρεπε νὰ ἦναι θαυμαστὸν, εἰ μὴ
μόνον ὅτι ὑπάρχουσιν ἐτι θαυμάζοντες.

385.

Δύσκολος ὁ ἔμμανὸς ἀγαπῶν· σχεδὸν δ' ἐπί-
σης δύσκολος καὶ ὁ τὸν ἔρωτα ἀποβαλὼν.

386.

Συχνότερον τῶν ἄλλων ἀδικῶν ἔχουσιν οἱ μὴ
παραδεχόμενοι, ὅτι ἔχουσιν ἀδικῶν.

387.

Ὁ μωρὸς πᾶν ἄλλο εἶναι ἢ ἄνθρωπος ἀγαθός.
388.

Καὶ ἂν πρόβριζα τὰς ἀρετὰς ἢ ματαιότης
δὲν ἀνατρέψῃ, τούλάχιστον ἅπαν αὐτῶν τὸ σύ-
στημα διασειεῖ.

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

— Μὲ ἔχετε διὰ κλέπτριαν, καὶ δὲν μ' ἀφί-
νετε τὰ κλειδιά; ἔλεγεν ὑπῆρέτρια πρὸς τὴν
κυρίαν τῆς.

— Ὁχι, κόρη μου, ἀπεκρίθη ἡ οἰκοδέσποινα
ἀταράχως, τὸ κάμνω διὰ νὰ σ' ἐμποδίσω νὰ
γείνης.

Καταλληλότερον δὲν δύναται νὰ παραβάλλῃ
τις τὸν φαλακρὸν παρὰ μὲ οἰκίαν τετράπατον·
«τὸ ὑπερφῶν εἶνε τὸ κακίστα πάντων ἐπι-
πλωμένον πάτωμα».

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

* Αἱ ὁσημέραι πολλαπλασιαζόμεναι ἀνάγκαι
κατεπλημύρηνσαν τὴν καθ' ἡμᾶς γενεάν.
Αὐτὸς ὁ «ἐπιούσιος ἄρτος» ἡμῶν ἀνεμίχθη με-
τὰ τόσα πολυποικίλα ἀρτύματα, μετὰ τόσα πολυδά-
πανα καρυκεύματα· ἐκτὸς δὲ τούτου τρώγεται

εἰς τοιαῦτα πινάκια, ἐπάνω εἰς τοιαύτας τραπέζας καὶ εἰς τοιαῦτα ἐστιατόρια, ὥστε διὰ νὰ τὸν ἀποκτήσωσιν οἱ ἄνθρωποι εἶνε ὑποχρεωμένοι οἱ μὲν νὰ ἐργάζωνται ὅπως εἰς τὸ κότεργον, οἱ δὲ νὰ γείνωσι δουλοπρεπεῖς ἢ ἐγκληματικά. Ἐκάστην λοιπὸν πρῶτην πρέπει νὰ ζητῶμεν τὸν «ἐπιούσιον ἄρτον» ὄχι ἀπὸ τὸν Θεὸν ἀλλ' ἀπὸ τὸν διάβολον.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Ἦνε ἀδύνατον νὰ φαντασθῆ τις ὅποσα καὶ ὅποια πράγματα καθ' ἑκάστην ἡμέραν εὐρίσκονται ἐν Παρισίοις, εἴτε καθ' ὁδόν, εἴτε ἐν ἀμάξαις. Τὰ συνήθως παρὰ τῆ ἀστυνομία παρακατατιθέμενα εὐρήματα συνεποσώθησαν ἐν ἔτει 1879 εἰς 15, 850. Ἐν τῷ ἕκτενι καταλόγῳ τῆς εὐρυτάτης ἀποθήκης ἀπαντῶσι τὰ περιεργότατα καὶ ποικιλώτατα τῶν κτημάτων· μουσικὰ ὄργανα, βιβλία, μανθῆλια, σάλια, μαγειρικά σκεύη, φανοί, τεχνικὰ ἄνθη, ἀλεξιβρόχια, πέπλοι, καλύπτραι κ.λ. Ἐν ἑτέρῳ τῆς ἀποθήκης τμήματι ἀποκείνται 40,000 εὐρημάτων, ὧν τὰ ἡμίσεια εἶνε βακτηρία, ἀλεξιβρόχια, ριπίδια καὶ θυλάκια χρημάτων. Ἐν τρίτῳ τμήματι, τῷ λεγομένῳ ταμείῳ, φυλάσσονται ἐντὸς δώδεκα μεγίστων κιθωπίων ἀργύρια, ὄρολόγια, ψέλλια, ἐνώτια, δακτύλιοι, καὶ ἄλλα κοσμήματα. Μετὰ παρέλευσιν δωδεκαμήνου, ἐὰν μὴ ζητηθῶσιν ὑπὸ τοῦ κυρίου αὐτῶν κτήτορος, ἀποδίδονται τῷ εὐρετῇ.

ΜΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Τὰ ἀντιφάρμακα τοῦ ψυχους.

Δὲν περιμένει βεβαίως ὁ ἀναγνώστης ἢ ἡ ἀναγνώστρια νὰ μάθῃ παρ' ἡμῶν ὅτι τὸ πρῶτον καὶ κύριον ἀντιφάρμακον τοῦ ψυχους εἶνε ἡ θερμάστρα. Διὰ τοῦτο ἀποφύγομεν ὅπως νὰ κάμωμεν περὶ αὐτῆς λόγον· ἂν εἰπώμεν ὅτι διὰ νὰποφεύγῃ τις τὸ ψυχος πρέπει νὰ θερμαινῆται, πολὺ φοβοῦμεθα ὅτι θέλετε μειδιάσῃ καὶ δικαίως, διότι τὸ πράγμα θὰ ἦτο ὅμοιον ὡς ἂν σὰς ἐλέγομεν ὅτι διὰ νὰ μὴ ἀσθενῆτε πρέπει νὰ ὑγιαίνητε . . . Ἄς ἴδωμεν λοιπὸν τὰ ἄλλα ἀντιφάρμακα καὶ διὰ βραχείων καὶ ταχέως, διότι πρόκειται, βλέπετε, περὶ ψυχους καὶ πᾶσα κίνησις ἐστὶν καὶ ἡ τῆς γραφίδος πρέπει νὰ ἦνε ὅσον ἐνδέχεται ταχέια.

Λοιπὸν, τὸ φαγητὸν εἶνε τὸ πρῶτον ἀντιφάρμακον. Θερμαίνει πολὺ τὸ φαγητὸν, καὶ εἶθε νὰ ἦτο δυνατὸν κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον νὰ ἐθερμαίνε τις πάντας τοὺς πτωχοὺς, ὅσους ἐπάγωσεν ἐφέτος ὁ βαρὺς χειμῶν! Σημειωτέον δὲ ὅτι ἐκεῖνα μάλιστα τὰ φαγητὰ ἐκπληροῦσιν ἐπιτυχῶς τὸν σκοπὸν τῶν, ὅσα ὡς τὸ κρέας, ὁ ἄρτος, τὰ ὠά, περιέχουσι πολὺ ἄζωτον, προσέτι δὲ τὰ ἀλευρώδη καθ' ὅλου καὶ τὰ λιπαρά. Αἱ λιπαραὶ οὐσίαι εἶνε τὸ ἔλαιον τὸ ἐγ-

χόμενον εἰς τὸν θαυμαστὸν λύχνον τοῦ ἀνθρωπίνου ὀργανισμοῦ, εἶνε οἱ λιθάνθρακες οἱ παρέχοντες πῦρ εἰς τὴν θαυμασίαν ἐστίαν, ἐν ἣ ὡς λαμπὰς καταναλίσκεται ἡ ζωὴ μας, καὶ καταναλίσκεται μάλιστα τόσῳ ταχύτερον, ὅσῳ κατωτέρω κατέρχεται ὁ ὑδράργυρος τοῦ θερμομέτρου. Ἄν σὰς λείψουν τυχόν τὰ λαχανικὰ ἢ αἱ ὀπῶραι, δὲν πειράζει . . . μήπως τρέφονται διὰ λαχανικῶν οἱ παγόβιοι Λάπωνες;

Ἄλλὰ καὶ τὸ πίνειν εἶνε κατὰ δεῦτερον λόγον ἄριστον τοῦ ψυχους ἀλεξιτήριον. Ἐννοεῖται ὅμως ὅτι οὐδεὶς ποτε θὰ θερμανθῆ πίνων εἴτε ἀπὸ τῆς Κασταλίας εἴτε ἀπὸ τῆς παροδίας βρύσεως εὐλογημένου τινὸς ἀγᾶ, χρειάζεται τὸ ποτὸν ἐκεῖνο, ἐξ οὗ ἐμεθύσθη ποτὲ ὁ Νῶε, καὶ ὅπερ οὐ μόνον θερμαίνει ἀλλὰ καὶ εὐφραίνει τὴν καρδίαν τοῦ ἀνθρώπου. Εἶνε δὲ ὁ οἶνος πάντων τῶν πνευματῶδων ποτῶν προτιμότερος· καὶ τούτων ὅμως δύναται νὰ γείνη κατὰ τοῦ ψυχους χρῆσις, δύο μάλιστα ποτηράκια cognac μετὰ τὸ γεῦμα, ὅταν τὸ ψυχος ἦνε δώδεκα βαθμῶν, μόλις ἰσοδυναμοῦσι πρὸς ἡμισυ ποτηράκι ὅταν τὸ ψυχος ἦνε εἰκοσι βαθμῶν.

Τρίτος τρόπος ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τοῦ ψυχους εἶνε τὸ σκεπάσθαι. Πρέπει λοιπὸν νὰ περιβάλλητε τὸ σῶμα σας δι' ἐνδυμάτων διὰ νὰ μὴ ἀκτινοβολῆ τὸ θερμογόνον, τὸ ὅποιον ἀδιαλείπτως παράγετε· τὸ ποσὸν ὅμως τῶν ἐνδυμάτων πρέπει νὰ ποικίλλῃ ἀναλόγως πρὸς τὴν θερίψιν καὶ τὴν ἀσκησιν, εἰς ἣν τὸ σῶμα ὑποβάλλεται. Κατ' ἀρχὴν δὲ ὁ πολὺ δι' ἐνδυμάτων προφυλαττόμενος κρυολογεῖ. Πρὸ πάντων ἀνάγκη εἶνε νὰ προφυλάττωμεν τὸ στῆθος καὶ τοῦτο χάριν τῶν πνευμόνων, οἵτινες δεκαοκτὰ φοράς καθ' ἑκάστον λεπτόν τῆς ὥρας ἀναζωογονοῦσι τὸ αἷμά μας, καὶ χάριν τῆς καρδίας, τῆς ἀκουράστου ἐκείνης καταθλιπτικῆς ἀντλίας, ἥτις ἀκαταπαύστως παρέχει τὸ θάλας καὶ τὴν ζωὴν εἰς πάντα τοῦ σώματος τὰ μέλη. Προφυλάττετε λοιπὸν τὸ στῆθος. Ἄλλὰ, πιστεύσατέ μοι, ἄς μὲν ἐλευθέρως καὶ ἀπροφύλακτος ὁ λαιμὸς, ἢ δὲ μύτη ἄς ἀναπνέῃ καὶ αὐτὴ ἐλευθέρως τὸν ἀέρα τὸν καθαρὸν.

Τέταρτον καὶ τελευταῖον καταφύγιον κατὰ τοῦ ψυχους εἶνε ἡ ἀσκήσις ἢ σωματικὴ. Δικαίως εἶπέ τις εὐφυῆς ὅτι χωνεύομεν οἱ ἄνθρωποι ὄχι μόνον διὰ τοῦ στομάχου, ἀλλὰ καὶ διὰ τῶν ποδῶν, οἱ δὲ πόδες, ὡς καὶ πάντες τοῦ σώματος οἱ μῦθες, συντελοῦσι κατ' ἐξοχὴν ὄχι μόνον εἰς τὴν χώνευσιν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν θερμασιν. Λέγουσι συνήθως ὅτι κοιμάσθαι εἶνε τὸ αὐτὸ πρὸς τὸ τρώγειν, ἐγὼ δὲ λέγω ὅτι ὁ ἀσκῶν τὸ σῶμα του ἀναπνέει ἐλευθέρως καὶ τρώγει μὲ ὄρεξιν, ὁ δὲ εὐκόλως ἀναπνέων καὶ τρώγων καλὰ δὲν κρυώνει.
